

Pedagogisch beleidsplan BSO

Locatie Roermondsestraat 45A te Herten

...perfect natuurlijk!

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Inleiding	5
Hoofdstuk 1: Pedagogische visie BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje	7
1.1 Visie op BSO.....	7
1.2 Visie op opvoeden.....	7
1.3 De visie van Maria Montessori.....	9
1.3.1 Maria Montessori.....	9
1.3.2 Uitgangspunten van de Montessori-visie.....	9
1.3.3 Kenmerken van buitenschoolse opvang met een Montessori-visie.....	10
1.3.4 Positief opvoeden	12
Hoofdstuk 2: Het pedagogische klimaat	14
2.1 basisdoel 1: Emotionele veiligheid	14
2.2 basisdoel 2: Rust, reinheid en regelmaat (=hygiëne).....	14
2.2.1 Hygiëne door schoonmaakmiddelen: veilig en effectief!.....	15
2.3 basisdoel 3: De overdracht van waarden en normen	16
2.4 basisdoel 4: Sociale competenties	17
2.5 basisdoel 5: Persoonlijke competenties	18
2.6 Het spel	19
Hoofdstuk 3: De groepen: leeftijdsopbouw en grootte	21
3.1 Opendeurenbeleid	21
3.2 Wenbeleid.....	23
3.2.1 Extern wenbeleid.....	23
3.2.2 Intern wenbeleid	23
3.3 De dagindeling op de groep	24
3.4 Informatie en afspraken	26
3.5 De ontwikkeling van een kind volgen / ontwikkelingsproblemen	26
3.6 Regels op de groep	26
3.7 Trakteren	27
3.8 Activiteiten/buitenspelen.....	27
3.9 Veilig vervoer van school naar de BSO	28
3.10 Ons team	29
3.10.1 Achterwachtregeling	29

3.11 Leerlingen / studenten MBO / HBO en (stagiaires)	30
3.12 Overlegstructuur	30
3.13 Ouderinformatie	30
3.14 Ouderparticipatie	31
3.15 Mentorschap (doorgaande ontwikkellijn).....	31
3.16 Opleidingsplan (ontwikkeling en kennisverbreding) pedagogisch medewerkers	32
3.17 Permanente educatie (pedagogisch beleidsmedewerker en coaching)	32
3.18 De drie(3) –uursregeling bij hele dagopvang.....	32
3.19 De warme maaltijd	33
3.20 VSO (Voorschoolse Opvang)	33
3.21 Ten slotte/ voorbehoud (inspanningsverplichting)	33/34/35

Voorwoord

De BSO van Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje biedt buitenschoolse opvang aan basisschoolleerlingen van 4 scholen in de gemeente Herten-Roermond. De opvang wordt aangeboden op een specifiek op de doelgroep gerichte locatie. Om te zorgen dat er duidelijkheid en eenduidigheid is over het beleid is er een pedagogisch beleidsplan ontwikkeld. Het pedagogisch beleid gaat specifiek over alle formele en informele afspraken. Door vanuit één lijn te werken ontstaat er saamhorigheid in het team. Dit biedt de kinderen structuur, duidelijkheid en vertrouwdeheid.

De BSO van Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje staat voor het bieden van veiligheid, geborgenheid en gezelligheid. Belangrijk hierbij is de gecreëerde huiselijke omgeving die samen met de zorg en aandacht van de groepsleiding het thuisgevoel versterkt. In de begeleiding van de kinderen en het aanbod aan activiteiten wordt telkens rekening gehouden met de ontwikkelingsfase en de behoefte van het individuele kind. Door kinderen te observeren en veel met hen en hun ouder(s)/verzorger(s) te communiceren, weet de groepsleiding wat er in een kind omgaat, zodat zij daarop kan inspelen. Daarnaast wordt zoveel mogelijk aangesloten bij specifieke leeftijdskenmerken van de groep, zoals groei naar zelfstandigheid en het maken van eigen keuzes. Binnen dit kader laten kinderen uit zichzelf erg sociaal gedrag zien en ontwikkelen zij een hoge mate van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en autonomie!.

Uw kind moet met andere woorden kunnen groeien. Groeien in een veilige omgeving, waar uw kind zichzelf mag zijn, waar het samen leeft, samen speelt, wordt aangemoedigd en bevestigd, in een omgeving waar het bieden van vertrouwen vanzelfsprekend is en waar professionele pedagogisch medewerkers zorgen voor duidelijkheid, regelmaat en structuur.

We laten u graag kennismaken met onze manier van werken; onze visie en onze normen en waarden. We delen graag onze ideeën en ervaringen met u, omdat een goede samenwerking en communicatie met ouder(s)/verzorger(s) van het allergrootste belang is om kinderen dát te bieden wat ze nodig hebben om een verantwoordelijk burger te worden in onze maatschappij!

De heer mr. J.H.G. Elders
Directeur Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje

Inleiding

In eerste instantie valt de opvoeding van het kind onder de verantwoordelijkheid van de ouder(s)/verzorger(s). Zodra ouder(s)/verzorger(s) besluiten hun kind naar de buitenschoolse opvang te brengen, nemen de pedagogisch medewerkers een deel van deze opvoedingstaken over. Een buitenschoolse opvang draagt daarom, in onze opinie, een gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid met ouder(s)/verzorger(s). Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen moet er gewerkt worden vanuit een onderbouwde visie op opvang en ontwikkeling van kinderen. Deze visie wordt in hoofdstuk 1 van dit pedagogisch beleidsplan uitgebreid beschreven.

Bij het ouder worden van de kinderen zal het zorgen voor de kinderen steeds meer overgaan in het begeleiden van kinderen. Kinderen krijgen zelf steeds meer verantwoordelijkheid en keuzemogelijkheden, om zich te ontwikkelen tot zelfstandig denkende en handelende mensen, met het vermogen voor zichzelf en voor anderen te zorgen. Veiligheid en vertrouwen zijn basisbegrippen waar het de opvang betreft, net als samenwerking met ouder(s)/verzorger(s) waardoor afstemming over de opvoeding van de kinderen optimaal kan plaatsvinden. Naarmate de kinderen ouder worden zal steeds meer overleg met de kinderen plaatsvinden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren, maar ook om de opvang zoveel mogelijk af te stemmen op de wensen en behoeften van de kinderen. Kinderen hebben al een schooldag achter de rug en moeten zich zowel kunnen ontspannen als uitleven.

De tijd die kinderen doorbrengen op de opvang is vrije tijd en daar is rekening mee gehouden in ons beleid. Dit uit zich in een divers aanbod aan mogelijkheden, zoals onder andere het kunnen buitenspelen en rennen, creatieve activiteiten, expressie, lekker uitrusten of ontspannen. Binnen onze organisatie werkt een gemotiveerd team van pedagogisch medewerkers en leidinggevendenden die hart hebben voor kinderen. Een 'lerend team' dat open staat voor nieuwe invalshoeken, ervaringen en ontdekkingen. Een houding die we eveneens bij de kinderen willen ontlokken: open, nieuwsgierig, experimenterend en zelfontdekkend. Dit alles wordt door de pedagogisch medewerkers begeleidt in een doordachte, voorbereide omgeving.

Al onze pedagogisch medewerkers hebben een beroepshouding die vertrouwen uitstraalt in het kunnen van het kind, bij wie een kind zich veilig en vertrouwd kan voelen; een beroepshouding die acceptatie en respect uitstraalt waarbij een kind zichzelf kan en mag zijn; een beroepshouding die rust uitstraalt waarbij het kind de tijd krijgt om dingen in zijn/haar eigen tempo te doen; een beroepshouding die gezelligheid uitstraalt waardoor er altijd een prettige sfeer in de groep is; een uitnodigende beroepshouding waarbij een kind wordt geprikkeld om tot exploratie te komen en waarbij het kind om hulp of begeleiding kan vragen. Oftewel een beroepshouding waar oog, oor, affectie en ruimte is voor ieder kind in zijn totaliteit.

Het pedagogisch beleidsplan kan ouder(s)/verzorger(s) inzicht geven in de visie en waarden en normen en de daaraan gekoppelde werkwijze binnen BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje. Dit maakt het voor ouder(s)/verzorger(s) mogelijk om het beleid te toetsen aan de eigen waarden en normen. Daarnaast biedt het pedagogisch beleid een handvat voor de pedagogisch medewerkers bij het dagelijks werken met kinderen. Zij kunnen aan de hand van dit pedagogisch beleid hun eigen manier van handelen motiveren en verantwoorden. Bovendien biedt het helder formuleren van onze pedagogische visie onze pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om hun eigen deskundigheid verder te ontwikkelen. Het geschreven beleid is namelijk het resultaat van besprekingen, discussies en het uitwisselen van ervaringen vanuit de praktijk. Kortom: het doel van dit pedagogisch beleidsplan is het ontwikkelen, verantwoorden, bewaken en zo nodig aanscherpen en bijstellen van de pedagogische kwaliteit binnen onze kinderopvangorganisatie.

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op onze visie ten aanzien van opvang en opvoeding. Ook wordt er in dit hoofdstuk besproken welke visie hieraan ten grondslag ligt. Hierbij worden er ook concrete voorbeelden gegeven van praktijksituaties. In hoofdstuk 2 wordt beschreven hoe wij deze pedagogische visie in de praktijk vorm geven. Hoofdstuk 3 geeft vervolgens een concrete beschrijving van de dagelijkse gang van zaken op de buitenschoolse opvang.

Wij wensen u veel leesplezier!

HOOFDSTUK 1:

Pedagogische visie BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje

In de inleiding is al kort aangegeven dat onze kinderopvangorganisatie zich mede verantwoordelijk voelt voor de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen. In het komende hoofdstuk zal worden beschreven hoe onze visie op opvoeden binnen BSO-kaders er uit ziet.

1.1 Visie op BSO

De opvattingen over het opvoeden van kinderen en de verdeling van verantwoordelijkheden in de opvoeding zijn de laatste jaren sterk veranderd. Was het vroeger de verantwoordelijkheid van de ouder(s)/verzorger(s), nu is het een gedeelde verantwoordelijkheid tussen ouder(s)/verzorger(s), school, BSO en overheid. Het krijgen en hebben van kinderen wordt steeds meer een keuze en minder een vanzelfsprekendheid. Vrouwen besluiten meer en meer om na het krijgen van kinderen hun loopbaan te continueren. Buitenschoolse opvang bevordert daarmee de arbeidsparticipatie van vrouwen en mannen met kinderen en stelt ouder(s)/verzorger(s) in staat om arbeid, zorg & opvoeding te combineren.

Wij willen kinderen een veilige en vertrouwde omgeving bieden, waar ze lekker kunnen spelen of kunnen rusten na een drukke dag op school. Daarbij streven wij naar het 'huiskamergevoel'; kinderen moeten als ze 's middags op de BSO zijn, het gevoel hebben dat ze 'thuis' zijn. Een warme, vertrouwde omgeving waar het gezellig is, er samen gespeeld kan worden met leeftijdsgenootjes en waar kinderen zichzelf kunnen zijn. Buitenschoolse opvang is goed voor kinderen, omdat het een aanvulling vormt op de opvoeding door ouder(s)/verzorger(s) en de ontwikkeling van het kind. Zo is de cognitieve ontwikkeling bijvoorbeeld afhankelijk van een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen gaat uit van spelend leren en lerend spelen. Het spel van kinderen nemen wij, net als kinderen dit zelf doen, heel serieus. Vandaar dat wij in dit pedagogisch beleidsplan regelmatig spreken over 'werken'. Daarbij vinden wij het onze taak als professionals om verantwoord te handelen en zorg en begeleiding te bieden van hoge kwaliteit. Wij willen kinderen iets extra's bieden in hun totale ontwikkeling als ze bij ons zijn. Kinderen leren veel van elkaar, door samen dingen te doen, door imitatie, door de feedback die ze elkaar geven, door elkaar te helpen en door samen conflicten op te lossen. Wij gaan er vanuit dat kinderen het beste en meeste leren als ze intrinsiek gemotiveerd zijn. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Wij willen daarom een omgeving creëren die daartoe uitnodigt en die bij dit principe aansluit.

Op onze buitenschoolse opvang beschikken wij over 3 knusse en uitdagende basisgroepsruimtes en een speelruimte, waar kinderen kunnen spelen met leeftijdsgenootjes. Ze kunnen bijvoorbeeld lekker rustig op een zitzak een boek lezen, een spel doen, deelnemen aan diverse leuke knutselactiviteiten, kookactiviteiten, buiten spelen enz, enz. Ons hoofddoel is dat kinderen zichzelf kunnen zijn op de BSO en met veel plezier komen en zich kunnen 'uitleven'.

1.2 Visie op opvoeden

Als opvoeder is men (grotendeels) doelbewust bezig invloed uit te oefenen op een kind, zodat het kind opgroeit tot een volwaardig individu dat zich staande kan houden in de maatschappij. De opvoeder begeleidt het kind in zijn/haar ontwikkeling naar zelfstandigheid, waarbij het kind verantwoordelijkheid leert dragen voor zichzelf en voor anderen.

In de eerste instantie valt de opvoeding van een kind onder de verantwoordelijkheid van de ouder(s)/verzorger(s). Als ouder(s)/verzorger(s) besluiten hun kind naar een buitenschoolse opvang te brengen, dan nemen na schooltijd pedagogisch medewerkers een deel van deze opvoedingstaken over. Van deze pedagogisch medewerkers mag dan ook verwacht worden dat ze een relevante opleiding hebben gevolgd en afgerond, die hen kwalificeert voor de opvoedings- en begeleidingstaken waar zij binnen de BSO mee belast worden. Op onze BSO hechten wij veel waarde aan waarden en normen. Hier komen wij later in dit beleidsplan nog op terug, maar daarop vooruitlopend kan gezegd worden dat wij onderstaande uitgangspunten hierbij erg belangrijk vinden:

- Op je beurt wachten; laat volwassenen én kinderen uitspreken; luister naar elkaar;
- Heb respect voor elkaar; ben je bewust van verschillen tussen mensen, maar heb hier geen vooroordelen over;
- Samen spelen en samenwerken (stimuleren); houdt rekening met elkaar; deel met elkaar en help elkaar;
- Help kinderen over teleurstellingen heen; laat kinderen merken dat fouten maken erbij hoort;
- Maak emoties bespreekbaar en laat merken dat het heel normaal is om je emoties te tonen;
- Stimuleer zelfvertrouwen en initiatief door een positieve benadering, door het geven van complimenten;
- Laat merken dat pesten, asociaal en agressief gedrag niet wordt getolereerd;
- Geef kinderen de ruimte om zichzelf te ontplooiën; soms is het goed om als pedagogisch medewerker iets meer afstand te nemen van de kinderen;
- Geef ieder kind de hoeveelheid vrijheid en verantwoordelijkheid die is afgestemd op de ontwikkelingsfase van ieder kind.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die vertrouwen hebben in zichzelf en in anderen. Hier willen wij kinderen bij helpen door:

- **Een sfeer van veiligheid en geborgenheid te scheppen** Dit doen wij d.m.v. het geven van een knuffel, een aai of een knipoog, of door een kind op de schoot te nemen. Ook het aanbieden van structuur in de indeling van de middag, geeft kinderen rust en veiligheid. Kinderen moeten er op kunnen rekenen dat er ingegrepen wordt als het nodig is.
- **Recht te doen aan de eigenheid van het kind** Er zijn veel individuele verschillen tussen kinderen. Afhankelijk van aanleg, temperament, thuismilieu, leeftijds- en ontwikkelingsfase heeft elk kind zijn mogelijkheden. Hier wordt rekening mee gehouden. Het kind wordt in zijn waarde gelaten en hierdoor wordt het zelfvertrouwen bevorderd.
- **Het zelfvertrouwen van kinderen te stimuleren** Zelfvertrouwen is een belangrijke eigenschap om positief in de wereld te staan. Kinderen moeten ervaren dat ze de moeite waard zijn. Ze bouwen hierdoor een positief zelfbeeld op. Dit is ook belangrijk in contact met anderen. Door het geven van veel positieve aandacht worden kinderen hierbij geholpen.
- **Het bevorderen van de zelfstandigheid van de kinderen** Zelfstandigheid hoort bij het opgroeien. Het is belangrijk dat kinderen leren om dingen zelf te doen. Zo krijgen ze vat op de wereld en leren ze om ergens verantwoordelijkheid voor te dragen en zelf beslissingen te nemen.
- **Het stimuleren van sociaal gedrag en sociaal gevoel** Het kunnen omgaan met anderen is een belangrijke eigenschap. Open staan voor anderen, kunnen geven en nemen horen hierbij. Evenals samen spelen, kunnen delen met anderen, vrienden maken en leren verliezen.

- **Kinderen leren om te gaan met emoties** Het is belangrijk dat kinderen manieren vinden om hun emoties zoals boosheid, verdriet, verlegenheid en blijdschap op een goede manier te uiten en te verwerken. Als een kind bijv. boos is, is het belangrijk dat het leert om dit te verwoorden in plaats van te uitten in schelden, schoppen, slaan enzovoort. Het is belangrijk om kinderen te leren hun emoties te verwoorden. Hierdoor kunnen ze het een plek geven en leren ze hun emoties onder controle te krijgen en minder impulsief te reageren.
- **Indien nodig grenzen te stellen** Grenzen geven duidelijkheid; wat mag/kan wel en wat juist niet? Duidelijk en consequent zijn is belangrijk, evenals uitleg. Indien nodig wordt ingegrepen, rekening houdend met de leeftijd en het karakter van het kind.

Uiteraard blijven ouder(s)/verzorger(s) te allen tijde eindverantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Voor ons zijn samenwerking en een goede communicatie met de ouder(s)/verzorger(s) dan ook van het allergrootste belang om kinderen dat te kunnen bieden wat ze nodig hebben. Dat we weten wat we aan elkaar hebben, welke rol we beiden spelen in de opvoeding van het kind en hoe we denken over opvoeding en opvang. Uiteraard gaan we graag met ouder(s)/verzorger(s) in gesprek en daar is ook alle kans toe. Bijvoorbeeld tijdens een intakegesprek, de dagelijkse overdracht bij het halen, of op een ouderavond. Mochten ouder(s)/verzorger(s) behoefte hebben aan een extra gesprek, dan wordt daar altijd tijd voor gemaakt!

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Onze visie op opvoeding binnen de BSO, sluit het beste aan bij de visie van Maria Montessori.

1.3 De visie van Maria Montessori

1.3.1. Maria Montessori

Maria Montessori (1870-1952) was de eerste vrouwelijke arts van Italië. Tevens was ze hoogleraar antropologie aan de universiteit van Rome. Aanvankelijk werkte ze met zwakzinnige kinderen. Later richtte ze in de sloppenwijken van Rome 'case dei bambini' (kinderhuizen) op, waar ze haar pedagogische opvattingen in de praktijk bracht. Haar ideeën over opvoeding en onderwijs bleken zo goed aan te slaan, dat ze gaandeweg steeds meer toepassing hebben gevonden. Maria Montessori praatte niet alleen met kinderen om hen iets te leren, maar ze keek en luisterde vooral ook naar kinderen. Dit was een revolutionaire manier van werken met kinderen. Immers, tot dan was het gebruikelijk dat de leerkracht alleen zelf sprak om kennis over te dragen.

1.3.2. Uitgangspunten van de Montessori-visie

Montessori kwam er achter dat kinderen van nature **nieuwsgierig** en **leergierig** zijn. Kinderen hebben uit zichzelf een sterke behoefte om zich te ontwikkelen, om nieuwe dingen te ontdekken en te leren. Dat uit zich in een **natuurlijke belangstelling** van kinderen. Wij vinden het daarom belangrijk dat kinderen vanuit intrinsieke motivatie leren in plaats van iets opgelegd te krijgen door de pedagogisch medewerkster. Als een kind niet mee wil doen aan een activiteit dan hoeft dit niet, maar wanneer een kind aangeeft graag een bepaalde activiteit te willen doen, dan wordt ernaar gestreefd om hier, binnen de mogelijkheden van het moment, gehoor aan te geven.

Kinderen zijn gedurende kortere of langere perioden ontvankelijk voor bepaalde leergebieden. Montessori spreekt hier **van 'gevoelige perioden'**. Als een kind zich in zo'n '**gevoelige periode**' bevindt, is het in staat om op dat moment een aspect zeer intensief te ontwikkelen. Het is de deskundigheid van de pedagogisch medewerkster om gepast op deze gevoelige perioden te reageren, door het passende materiaal op het juiste moment aan te bieden.

1.3.3. Kenmerken van buitenschoolse opvang met een montessori-visie

'Help mij het zelf te doen' en zelfstandigheid

'Help mij het zelf te doen', is een uitspraak die de kern van de Montessorivisie weergeeft. De Montessori-visie binnen BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje is duidelijk gericht op de ontwikkeling tot zelfstandigheid. De kinderen krijgen de vrijheid en de gelegenheid om zelf te ontdekken, te doen en te ervaren. Wij vinden het belangrijk om kinderen te begeleiden bij hun steeds groter wordende zelfstandigheid. Kinderen kunnen vaak zoveel meer dan wij volwassenen denken. Vertrouwen in het kunnen van het kind en zelfstandigheid kunnen niet los van elkaar worden gezien.

Daarnaast is het belangrijk dat kinderen materialen, begrippen etc. aangeboden krijgen op het moment dat ze hiervoor het meest open staan. Daarom is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers kinderen observeren zodat zij weten wat ze kinderen op enig moment moeten aanbieden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje géén Montessori-BSO is, zoals er wel Montessori scholen bestaan. Binnen onze BSO wordt er enkel gewerkt op basis van het pedagogisch gedachtegoed van Montessori!

De pedagogisch medewerkster als begeleider

Montessori 's hoofddoel was: 'vredesopvoeding'. Wij vinden het erg belangrijk om op een respectvolle en positieve manier met kinderen om te gaan. Sommige volwassenen behandelen andere volwassenen met meer respect dan een kind, vooral als het gaat om ongewenst gedrag. Wij willen dit verschil niet maken. Wij geven kinderen grenzen aan, maar willen niet de rol van 'politieagent' spelen. Door het kind positief te benaderen, het kind ruimte te geven en aan te sluiten bij de behoeften van het kind in plaats van ons eigenbelang boven het belang van het kind te zetten, ervaren we ook veel meer rust en een relaxte houding bij de kinderen.

Een pedagogisch medewerkster bij Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje vervult in de eerste plaats dan ook de rol van begeleider, helper en ondersteuner. Ze helpt en begeleidt kinderen **niet** vanuit haar eigen belang (omdat iets bijvoorbeeld zo leuk is); ze helpt en begeleidt kinderen ook niet onnodig. De pedagogisch medewerkster kijkt óf en wanneer een kind haar hulp/begeleiding nodig heeft. De rol van de pedagogisch medewerkster in de groep is hierbij heel bepalend. Ze heeft een actieve rol, hoewel ze niet centraal staat in de groep. Deze houding voorkomt dat kinderen (te) afhankelijk van haar worden. Daarnaast zorgt de pedagogisch medewerkster voor de harmonie in de groep. De pedagogisch medewerkster vervult een voorbeeldfunctie voor de kinderen. Als een pedagogisch medewerkster zacht, rustig en vriendelijk tegen de kinderen praat, zal ze dit gedrag gespiegeld zien in het gedrag van de kinderen. Als ze hard praat en regelmatig boos is, zullen kinderen dit ook overnemen en zich op een zelfde manier uiten.

De non-verbale uitstraling en communicatie van een pedagogisch medewerkster is hierbij zeker zo belangrijk als de verbale. Daarbij dient de houding van de pedagogisch medewerkster zoveel mogelijk in overeenstemming te zijn met de inhoud van haar taal. De pedagogisch medewerkster zal kinderen uitnodigen tot het gebruik van taal en daarnaast zal ze veel van zowel haar eigen handelen als het handelen van de kinderen moeten benoemen. Naast het handelen, zal ze ook gevoelens en intenties benoemen. Dit is belangrijk om de taalontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling te stimuleren, maar ook zodat een kind wordt voorbereid op komende handelingen of situaties. Het kind voelt zich hierdoor emotioneel veilig; het weet immers waar het aan toe is.

De pedagogisch medewerkster is tevens verantwoordelijk voor de voorbereide omgeving ofwel de groepsinrichting. Deze moet kinderen uitnodigen en prikkelen tot ontdekken en experimenteren m.b.t. de verschillende ontwikkelingsgebieden. De omgeving dient regelmatig veranderd te worden

(bijvoorbeeld voor wat betreft de keuze van materialen en het dan actuele thema) vooral afgestemd op datgene wat kinderen op dat moment bezighoudt.

Dit vraagt een observerende, open en nieuwsgierige houding van de pedagogisch medewerkster naar het kind. Vragen die hierbij door de pedagogisch medewerkster aan zichzelf worden gesteld zijn: wat houdt het kind of de groep kinderen bezig? Wat vindt het kind interessant? Daarna volgen vragen zoals: hoe kan ik dit nog aantrekkelijker maken waardoor kinderen zich hier bijvoorbeeld in kunnen verdiepen en hoe kan ik hier als pedagogisch medewerkster bij aansluiten? De pedagogisch medewerkster hoeft soms slechts wat materialen toe te voegen, weg te halen, kinderen een vraag te stellen, waardoor kinderen worden geprikkeld om hun spel te verbreden of te verdiepen.

Een pedagogisch medewerkster kan tijdens activiteiten pedagogische aspecten inbrengen om de kinderen spelenderwijs iets bij te brengen. Dit kan tijdens een groepsactiviteit, maar ook in een één-op-één-contact. Ook de eetmomenten zijn bij uitstek gelegenheden waarbij een kind iets leert: handelingen, nieuwe woorden, oorzaak-gevolg-denken enzovoort.

Pedagogische ondersteuning

De pedagogisch medewerkers krijgen structurele pedagogische ondersteuning in de vorm van bijna dagelijkse training on the job door de houder en pedagogisch beleidsmedewerker/coach, naast begeleiding tijdens teamoverleg en collegiaal overleg. De pedagogisch beleidsmedewerker/coach is bijna dagelijks op locatie aanwezig, waardoor zij de pedagogisch medewerkers aan kan sturen, kan stimuleren tot bewust pedagogisch handelen en de pedagogisch medewerkers bewust kan laten zijn van hun houding tegenover kinderen en ouder(s)/verzorger(s).

In voorkomende gevallen, waarbij de pedagogisch medewerkers onvoldoende uit de voeten kunnen in een specifieke situatie, wordt extra pedagogische ondersteuning ingezet/ingehuurd afhankelijk van de betreffende situatie. Hierbij kan gedacht worden aan een informatieavond voor het hele team, maar ook aan een persoonlijk gesprek in een kleiner verband. Daarnaast wordt middels permanente educatie inhoud gegeven aan verbetering van de pedagogische kwaliteit.

Indeling groepsruimte

De groepsruimte is doordacht. Deze moet logisch ingericht zijn zodat kinderen het snappen en zodat kinderen zelf bepaalde materialen kunnen pakken en hierbij niet afhankelijk zijn van de pedagogisch medewerkers. De speel-leeromgeving van het kind moet zo worden ingericht, dat deze het kind uitdaagt. De pedagogisch medewerkster moet de speel-leeromgeving dus weloverwogen en doelgericht inrichten. Zo werken de kinderen bijvoorbeeld alleen of samen aan een tafel, op de grond of in een speelhoek. Op deze manier zien kinderen regelmatig waar een ander kind mee aan het werk is. Dit prikkelt de nieuwsgierigheid en het kind wordt uitgedaagd om ook eens met dat materiaal aan het werk te gaan.

Ook de rol van de pedagogisch medewerkster hoort bij de voorbereidende omgeving. Zo is de pedagogisch medewerkster niet centraal aanwezig maar heeft ze de rol om kinderen te helpen en coachen. Het idee achter de voorbereide omgeving is dat het kind zich uitgedaagd voelt om dingen aan te pakken en uit te proberen. Kinderen mogen daarom bij BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje zelf kiezen waar ze mee willen spelen/werken.

Geregeld wordt het lokaal anders 'aangekleed', passend bij de tijd van het jaar of bij een thema waar de kinderen mee bezig zijn. Door deze 'voorbereide omgeving' wordt het kind geprikkeld om te leren. Tevens zijn er veel verschillende materialen op de locatie aanwezig waarmee kinderen creatief geprikkeld kunnen worden: papier, karton, stof, garen en wol, hout, verf, klei en heel veel 'waardeloos' materiaal. Ook is er een separate speelruimte waar de kinderen naar hartenlust hun creativiteit de vrije loop laten of individueel dan wel samen werken aan een langduriger creatief project.

Samenwerking

Naast de aandacht voor het persoonlijke kind is er veel aandacht voor de omgang met elkaar. De ontwikkeling van sociale vaardigheden vinden we erg belangrijk. De kinderen leren om rekening te houden met elkaar, om iets voor elkaar te doen, elkaar te helpen en om samen te werken.

Ze mogen met een ander kind een werkje maken of met een klein groepje ergens aan werken. Op deze wijze maken de kinderen zich spelenderwijs sociale vaardigheden eigen. Daarbij hanteert BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje een aantal omgangsregels: dit zijn de '**10 Groepsregels**'. Deze regels hangen op elke groep en geven aan hoe we met elkaar omgaan. De '**10 Groepsregels**' zijn terug te vinden onder paragraaf 3.6.

1.3.4 Positief opvoeden

Maria Montessori gaat uit van een positieve opvoeding en benadering van de kinderen. In deze paragraaf leest u vooral op welke manier wij deze positieve opvoeding op groepsniveau toepassen.

Een uitgangspunt in het pedagogisch handelen is dat ieder mens beschikt over veel positieve aspecten. Belangrijk is dat deze positieve kanten ook uit het kind zelf komen. Door als pedagogisch medewerkster een positieve attitude te tonen aan de kinderen, zullen kinderen daar zeker baat bij hebben. Er wordt op een vriendelijke manier met de kinderen gepraat. Kinderen worden serieus genomen, zodat ze zich geaccepteerd voelen als mens. Door in te gaan op de positieve kanten van een kind, krijgt het zelfvertrouwen en zelfrespect. Deze basis wordt al op zeer jonge leeftijd gelegd. Pedagogisch medewerkers luisteren actief naar wat kinderen zeggen. Dit wordt niet alleen geuit in woorden, maar ook non-verbaal in de lichaamstaal die een pedagogisch medewerkster laat zien.

Een pedagogisch medewerkster neemt de tijd voor een kind, zodat het voelt dat het belangrijk is en aardig wordt gevonden. Bij het dagelijks handelen wordt ernaar gestreefd om kinderen zoveel mogelijk op positieve wijze te benaderen. Pedagogisch medewerkers geven zoveel mogelijk het goede voorbeeld in hun gedrag en taal. Een positieve, vriendelijke en open uitstraling is een essentiële voorwaarde voor de houding van een pedagogisch medewerkster. Ondermeer door taal zullen kinderen op een positieve wijze worden gestimuleerd in hun gedrag. Pedagogisch medewerkers benoemen zoveel mogelijk het gedrag dat gewenst is. Bijvoorbeeld: Een kind staat op een bank te springen. In plaats van te zeggen: "Niét op de bank springen", zegt de pedagogisch medewerkster: "We zitten op de bank, dus ik wil graag dat jij gaat zitten." Of Een kind pakt de lego, terwijl een ander kind daar mee aan het spelen is. In plaats van te zeggen: "Geef jij die lego eens gauw terug", zegt de pedagogisch medewerkster: "Paul speelt nu al met de lego, maar je kunt gerust samen met de lego spelen". Belangrijk is dat kinderen korte, heldere instructies krijgen. Soms kan er bij worden verteld waaróm bepaald gedrag gewenst is, maar dat is afhankelijk van de leeftijd van het kind en de situatie.

Bij onze visie is een neutrale houding van een pedagogisch medewerkster heel belangrijk. Als een kind een ander kind slaat moet een pedagogisch medewerkster hier zeker iets van zeggen, maar de manier waarop is hierbij erg belangrijk. Een kind zal moeten leren dat het gedrag van slaan niet kan en dat een ander kind hierdoor verdrietig is omdat dit pijn doet. Een pedagogisch medewerkster zal zoveel mogelijk neutraal moeten blijven in haar gezichtsmimiek waardoor het kind zich niet afgewezen voelt. Het andere kind wordt niet teveel als slachtoffer gezien waardoor het ene kind als 'slecht' en het andere kind als 'zielig/goed' wordt bestempeld. Er wordt respectvol met beide kinderen gecommuniceerd. Belangrijk is ook dat er direct na een voorval met het kind/de kinderen wordt gepraat, waarbij wordt uitgelegd dat we de groepsregel "we doen elkaar geen pijn" niet zomaar met elkaar hebben afgesproken. Deze communicatie vindt zoveel mogelijk plaats vanuit waarnemingen en in de vorm van 'ik-boodschappen'. "Ik zag dat je Peter schopte. Ik vind het niet leuk als je iemand schopt. Dat doet pijn".

In minder erge situaties is het benoemen van je waarneming soms al voldoende om bepaald gedrag bij een kind te doen veranderen, zoals bijvoorbeeld: “Ik zie dat je met het mes op de tafel krast, hierdoor maak je de tafel stuk”. Kinderen die vaker ongewenst of onprettig gedrag vertonen, worden in eerste instantie extra geobserveerd. Belangrijk is vaak om als pedagogisch medewerkster goed in de gaten te krijgen wat er voorafgaat aan de momenten van ongewenst gedrag.

Ook kan het zijn dat er iets is gebeurd in de thuissituatie waardoor het kind opgebouwde frustratie ervaart wat er op het kinderdagverblijf uitkomt. Om opgebouwde spanning te voorkomen is het ook erg belangrijk dat een kind zijn/haar emoties kan en mag uiten op momenten dat dit belangrijk is. Bijvoorbeeld: Lieke van 4 jaar komt vermoeid uit school en geeft aan dat ze naar huis wil; Lieke wordt door een pedagogisch medewerkster liefdevol benaderd met warmte en begrip. Ze kan bijvoorbeeld verwoorden: “Zullen we samen gaan kijken of er misschien tóch iets is waar je heel erg graag mee wil spelen?” of “heb je misschien zin om samen met mij iets gezelligs te doen?” of “Vind je het fijn om even bij mij te komen zitten?” In dit voorbeeld krijgt het kind de tijd om zijn emoties er even te laten zijn. Het kind wordt niet direct afgeleid of gesust met woorden als: “Nou, zo erg is het hier toch niet?” Heel lief bedoelt waarschijnlijk, maar het kind wordt niet echt serieus genomen. Dit serieus nemen vinden wij belangrijk zonder hierin door te schieten.

In sommige situaties van ongewenst gedrag is negeren een goede optie. Sommige kinderen willen graag aandacht ongeacht of dit positief of negatief is. Als er minder wordt gelet op het gedrag of er niet teveel een issue van wordt gemaakt dan kan het gedrag zich ook ten positieve veranderen.

Wij hebben voor ongewenst gedrag geen standaard oplossingen. We kijken samen in het team van pedagogisch medewerkers naar een passende oplossing. Wij kijken hierbij vooral naar het gedrag of de situatie die, voorafgaand aan het ongewenste gedrag, plaatsvindt. We zullen in ieder geval het kind veel observeren en indien nodig of gewenst, gaan we hierover met de ouder(s)/verzorger(s) in gesprek. Vertoont het kind dergelijk ongewenst gedrag thuis ook? Hoe gaan de ouder(s)/verzorger(s) hier mee om? Hoe gaan wij hier mee om? Wellicht is het zinvol om gezamenlijk met de ouder(s)/verzorger(s) duidelijke afspraken te maken over de wijze waarop we hier op anticiperen. Hierbij merken wij wel met nadruk op dat de kinderopvangorganisatie hierbij een signalerende functie vervult. Wij zijn in eerste instantie begeleiders/opvoeders en verzorgers van kinderen; geen psychologen, orthopedagogen of dokters. Wanneer zich een situatie voordoet waarop wij als team geen antwoord hebben, dan zullen wij de ouder(s)/verzorger(s) adviseren om deskundige hulp in te schakelen.

Een andere manier hoe we bij BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje omgaan met ongewenst gedrag is, gewenst gedrag bekrachtigen. Een kind dat regelmatig ongewenst gedrag laat zien en die de pedagogisch medewerkster vervolgens helpt met het dekken van de tafel, kan positief bekrachtigd worden door te zeggen: “Wat fijn Roos dat je mij helpt. Nu hoef ik het niet alleen te doen”. Onze ervaring is dat bij een voorspelbaar, positief groepsklimaat, waarbij de pedagogisch medewerkster telkens een positieve houding heeft, de kinderen ook positiever reageren dan wanneer dit niet het geval is. Ook het aangeven van duidelijke grenzen is een belangrijke voorwaarde voor een positief groepsklimaat.

HOOFDSTUK 2:

Het pedagogisch klimaat

Om een kind optimale ontwikkelingskansen te bieden, vindt BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje het belangrijk dat aan een aantal basiscriteria wordt voldaan binnen het pedagogisch klimaat. In dit hoofdstuk worden deze criteria nader toegelicht. Het juiste pedagogisch klimaat opent de deur naar een optimale ontwikkeling voor ieder kind. In dit hoofdstuk beschrijven we 5 basiscriteria/doelen.

2.1 basisdoel 1: Emotionele veiligheid

Het woord **veiligheid** heeft ons inziens betrekking op twee aspecten. Ten eerste betekent het dat de omgeving -waarin het kind zich ontwikkelt - dusdanig moet zijn ingericht dat de kans op lichamelijk letsel zo gering mogelijk is; de omgeving is letterlijk veilig. Hierbij kan gedacht worden aan: kindvriendelijk en solide speelmateriaal, beveiliging van de omgeving door bijvoorbeeld afscherming van scherpe punten, vingersafes op de deuren, afgeschermd stopcontacten en brandpreventiemaatregelen. Daarnaast betekent veiligheid dat het kind zich emotioneel veilig bij ons voelt. Het voelt zich thuis, vertrouwd en beschermd. Het kind moet het gevoel hebben dat het een plaats heeft binnen de groep en dat het welkom is. Deze emotionele veiligheid wordt onder andere verkregen door: vaste basisgroepen. Wij werken binnen BSO Kinderopvang Hansje Pansje kevertje met deze basisgroepen, waarbinnen wekelijks een vast aantal kinderen worden opgevangen. De kinderen worden ook opgevangen door vaste pedagogisch medewerkers.

Daarnaast wordt er veiligheid aan de kinderen geboden door een vast en voorspelbaar dagritme, gevoelens van kinderen serieus te nemen, vaste rituelen (bijvoorbeeld bij verjaardagen of het afscheid nemen), consequent op te voeden en regels te hanteren die voor kinderen duidelijke grenzen aangeven. Door emotionele veiligheid te bieden ervaart het kind dat de pedagogisch medewerkster hem/haar serieus neemt en helpt bij onprettige en moeilijke situaties. Naarmate de band met de pedagogisch medewerkster sterker is, durft het kind meer op onderzoek uit te gaan en kan het ontspannen de wereld ontdekken.

2.2 basisdoel 2: 'Rust, reinheid en regelmaat' (=hygiëne)

In een drukke omgeving komen zoveel indrukken op een kind af, dat het deze nauwelijks kan verwerken. Daarom is een zekere mate van rust belangrijk. Om deze rust te waarborgen wordt bijvoorbeeld niet teveel spelmateriaal in één keer aangeboden, want dan zou het kind overspoeld kunnen raken. Een rustige groepsruimte vraagt van pedagogisch medewerkers om goed naar de ruimte te kijken. Hangt er niet teveel aan de muur? Wat er hangt, is dat (nog steeds) functioneel voor het kind, hangt het op de goede hoogte en zou het ook rustiger (bijv. meer geordend) kunnen?

Rust wordt ook gecreëerd door een bepaalde regelmaat te bieden. Te denken valt hierbij aan vaste eetmomenten of vaste momenten waarop er samen wat gedronken wordt. Een andere manier om rust en regelmaat te bieden is het streven naar de aanwezigheid van vaste pedagogisch medewerkers op de groepen, zodat de kinderen altijd een 'bekend gezicht' zien. Als gevolg van ziekte of vakantie van een vaste medewerkster, komt het weleens voor dat een pedagogisch medewerkster van een andere groep aanwezig is, maar dan wordt er altijd voor gezorgd dat er daarnaast een vaste pedagogisch medewerkster bij staat, die bekend is met de kinderen.

Daarnaast kan het aanbieden van een rustige activiteit of een stilte-spelletje bijdragen aan een rustige sfeer. Door de voorbereide omgeving heel doordacht in te richten, ontstaat er vaak al veel rust. Een van de belangrijkste voorwaarden voor een rustige speel/werkomgeving is de rust in de houding en stem van de pedagogisch medewerkster. Een pedagogisch medewerkster die innerlijk en uiterlijk veel rust uitstraalt zal dit uitstralen op de groep. Voor pedagogisch medewerkers bij BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje is dit een terugkerend aandachtspunt.

Daarnaast is het voor een professionele BSO-organisatie van belang dat de opvang hygiënisch en veilig wordt aangeboden. Kinderen zijn gevoelig voor bacteriën en onreinheden. Om ziektes zoveel mogelijk te voorkomen is het zaak om zo hygiënisch mogelijk te werken. Om dit zo goed en efficiënt mogelijk te kunnen doen, heeft BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje een aantal belangrijke maatregelen getroffen welke zijn vastgelegd in protocollen en werkinstructies.

Voorbeelden van maatregelen die BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje neemt zijn:

- Op de locatie is altijd de het meest actuele beleidsplan veiligheid en gezondheid aanwezig;
- Het regelmatig (wekelijks/maandelijks) afwassen van speelgoed;
- Het dagelijks vegen en/of dweilen van de vloer;
- Beperkt gebruik van stoffen handdoeken om je handen mee af te drogen, naast papieren doekjes;
- Aanwezigheid van tissues;

Naast de zorg voor een hygiënische omgeving is het ook van belang dat de persoonlijke hygiëne van het kind in acht wordt genomen. Voorbeelden van maatregelen zijn:

- Na toiletbezoek altijd de handen wassen (zowel kinderen als pedagogisch medewerkers);
- Voor het eten altijd de handen wassen (zowel kinderen als pedagogisch medewerkers);
- Alle pedagogisch medewerkers beschikken over en hebben kennis van de inhoud van het protocol voedselhygiëne, met name ook belangrijk voor het bereiden en bewaren van voeding.

Beweging en frisse lucht

Door kinderen uit te nodigen tot buitenspelen en buiten sporten wordt niet alleen de lichaamsbeweging van de kinderen gestimuleerd, maar brengen zij tevens tijd door in de frisse buitenlucht. Tevens wordt door het regelmatig luchten van de groepsruimtes ervoor gezorgd dat ook de lucht in de groepsruimtes vers blijft en eventuele ziektekiemen niet kunnen blijven hangen. Onze locatie en BSO-bus en auto is rookvrij!

2.2.1 Hygiëne door schoonmaakmiddelen: veilig en effectief!

Wij gebruiken zoveel als mogelijk schoonmaakmiddelen die veilig zijn voor kinderen, maar wel effectief zijn en het milieu zoveel als mogelijk ontzien. De hygiëne moet hierbij dus wel gewaarborgd zijn. Het schoon houden van de groepsruimten voor kinderen en alle andere gebruikruimten wordt dagelijks gerealiseerd, zodat kinderen met zo weinig mogelijk bacteriën en andere mogelijk ziekte veroorzakende kiemen en stoffen in aanraking komen. De schoonmaakmiddelen staan in een afsluitbare kast, veilig opgeborgen, zodat kinderen geen gevaar lopen dat ze hiermee in aanraking kunnen komen.

- Gevarensymbolen:

Op de schoonmaakmiddelen kunnen bepaalde gevarensymbolen voorkomen welke aangeven in welke mate deze producten gevaarlijk kunnen zijn voor de gezondheid van kinderen en volwassenen. Deze ziet u hieronder! Het kruis door de gevarensymbolen betekent dat deze producten dus ongeschikt zijn voor kinderen. Dit is dan ook een reden waarom er gevarensymbolen op de producten staan.

2.3 basisdoel 3: De overdracht van waarden en normen

Waarom is aandacht voor waarden en normen belangrijk en hoe kunnen wij de ontwikkeling van waarden en normen stimuleren?

Waarden en normen zijn belangrijk omdat ze richting geven aan ons bestaan: ze beïnvloeden ons doen en laten, ons zelfbeeld en zelfvertrouwen, onze relaties met anderen. Vaak zijn we ons nauwelijks bewust, dat we waarden en normen hanteren. Laat staan dat we ons realiseren welke waarden en normen we hanteren. Om meer greep te krijgen op ons eigen gedrag en dat van anderen, is het belangrijk dat we ons realiseren welke waarden en normen erachter steken. Voortdurend toetsen we ons eigen en andermans handelen aan waarden en normen. Welke waarden en normen dat zijn, hangt van veel factoren af, bijvoorbeeld: opvoeding, levensbeschouwing en levenservaring en levensomstandigheden. Het is niet verwonderlijk dat normen en waarden waarmee kinderen worden geconfronteerd, nogal eens met elkaar in strijd zijn: wat thuis mag, mag niet altijd binnen de BSO of omgekeerd. Daarom is het belangrijk, dat we kinderen leren omgaan met waarden en normen. Door kinderen te helpen waarden en normen te verhelderen, helpen we hen bewust te worden van hun eigen denken en handelen, met als achterliggend doel een groeiende zelfstandigheid, toenemend zelfvertrouwen en een zelfbewuste levenshouding.

Pedagogisch medewerkers laten kinderen kennismaken met de consequenties van hun gedrag, zowel in positieve alsook in negatieve zin. Daarmee probeert men kinderen te laten zien, wat hun gedrag teweeg brengt. Afhankelijk van de leeftijd van het kind wordt het onwenselijke gedrag besproken. Binnen de BSO leren kinderen om te gaan met de consequenties van hun gedrag door ze verantwoordelijkheden te geven (uiteraard afhankelijk van de leeftijd van een kind). Als er rommel wordt gemaakt, dan moeten zij die rommel ook weer zelf opruimen.

Zo zijn er binnen elke afzonderlijke basisgroep BSO bepaalde afspraken en regels: ‘**de 10 groepsregels**’. Als kinderen zich hier niet aan houden, dan worden zij hier nadrukkelijk op aangesproken en wordt hen verteld waar die afspraak of regel ook weer voor diende. Anderzijds worden de kinderen uiteraard ook geprezen als zij zich wel aan de afspraken en regels houden.

Hoe kan de ontwikkeling van waarden en normen verder gestimuleerd worden?

De groepsleiding dient zowel nadruk te leggen op het verhelderen en ontwikkelen van waarden en normen alsook op de overdracht van waarden en normen, waarbij bij het bespreken van waarden en normen zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van alledaagse situaties. Kinderen worden niet gestraft; veel belangrijker is om een kind de gevolgen van zijn of haar gedrag te laten ervaren. Belangrijk hierbij is uiteraard wel dat pedagogisch medewerkers zich ook aan de regels houden! Zij vormen voor alle kinderen binnen de BSO een voorbeeld en zijn derhalve van zeer groot belang bij een juiste overdracht van waarden en normen!

Welke waarden en normen zijn dan juist?

Bij het ontwikkelen en verhelderen van waarden en normen, gaat het erom dat kinderen zich bewust worden van hun handelen door erop te reflecteren. Hierbij spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:

- Laat kinderen bewust kiezen
- Laat kinderen verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen keuze.
- Overdenk samen met kinderen alternatieven (voor- en nadelen, consequenties).

Als een kind negatief gedrag vertoont, dan wordt dat door de pedagogisch medewerkers gecorrigeerd. Onder negatief gedrag verstaan we: speelgoed van elkaar afpakken, een ander kind pijn doen of een ander kind pesten. Voordoen hoe het wel moet en duidelijk aangeven welk gedrag niet wordt geaccepteerd en waarom dit niet geaccepteerd wordt, is heel belangrijk. Het is hierbij van belang om de gevoelens van het kind dat de pijn aangedaan is of is gepest, bespreekbaar te maken.

Enkele voorbeelden uit de dagelijkse praktijk:

- Als een kind een ander kind omver duwt, grijpt de groepsleiding in en zegt: "Ik vind het niet fijn als je andere kinderen duwt, kijk eens wat je gedaan hebt". Je laat hem/haar de gevolgen van zijn/haar eigen gedrag zien. Dit is uiteraard wel afhankelijk van de leeftijd van het kind.
- Wanneer kinderen op de BSO knoeien met bijvoorbeeld limonade, lijm, of verf, laten de pedagogisch medewerkers de kinderen zelf een doekje halen en het opruimen.

- Een kind dat een ander kind pijn heeft gedaan, wordt geleerd om het weer goed te maken door bijvoorbeeld "sorry" te zeggen.
- Als kinderen fruit wordt aangeboden, dan zegt de betreffende pedagogisch medewerkster "Alsjeblieft".
- Als een kind iets naar een pedagogisch medewerkster komt brengen, zegt de betreffende pedagogisch medewerkster "Dank je wel".
- Kinderen leren dat het speelgoed voor iedereen is en dat er ook samen mee gespeeld kan worden.
- Na het plassen, handen wassen!

2.4 basisdoel 4: Sociale competenties

Dit zijn de mogelijkheden die elk kind heeft of kan ontwikkelen met betrekking tot zijn/haar gedrag en emoties ten opzichte van anderen. Wij vinden het erg belangrijk dat kinderen leren om op een positieve manier met elkaar om te gaan, op een goede manier weerbaar kunnen zijn of om een ruzie op te kunnen lossen. De groepsleiding begeleidt de ontwikkeling van het sociale gedrag en zij stimuleren het sociale gevoel van de kinderen, waarbij ieder kind in de groep gelijk is. Door kinderen te stimuleren om elkaar te helpen leren de kinderen rekening te houden met elkaar.

Samen leren, samen spelen

Sociaal gedrag, zoals bijvoorbeeld op je beurt wachten, rekening houden met anderen, om de beurt spelen met favoriet speelgoed en leren samen te spelen en samen te delen, is goed aan te leren wanneer kinderen zien dat leeftijdsgenootjes en groepsleiding het goede voorbeeld geven. Het is hierbij belangrijk om duidelijke regels te hebben binnen iedere afzonderlijke basisgroep (deze regels zijn uiteraard afgestemd op de leeftijd van de kinderen die in de betreffende basisgroep worden opgevangen) en dat de groepsleiding zich hieraan conformeert. Kinderen corrigeren elkaar dan vaak al zelf.

Leren omgaan met ruzie

In bepaalde fases kunnen kinderen overal ruzie over maken. Over bijvoorbeeld het afpakken van speelgoed of omdat de één voor zijn beurt van de glijbaan gaat. Grotere kinderen kunnen bijvoorbeeld ruzie krijgen als één zich niet aan de spelregels houdt of vals speelt. Ruzie bij kinderen heeft vaak te maken met competitie. Sommige kinderen zijn heel bezitterig en worden snel boos. Bij grotere kinderen gaat het meer over de vriendschap en hoe ze met elkaar omgaan.

Ruzies motiveren kinderen om te praten, te onderhandelen, zichzelf te verdedigen, zich te verdiepen in de gevoelens en gedachten van anderen, hun emoties te boven te komen en hun gevoelens bewust te reguleren. Volwassenen kunnen kinderen hierin 'de weg wijzen hoe je dit moet doen'.

Tóch kunnen kinderen de meeste ruzies best zelf oplossen. Maar soms is het zo dat de verhoudingen tussen kinderen zo ongelijk zijn, dat ze er zelf niet uitkomen. Als één kind bijvoorbeeld altijd de neiging heeft alles af te pakken van de ander, wordt dat te zwaar voor het andere kind. Of als een kind altijd stiekem de ander pijn doet, door te knijpen of te duwen, dan is hulp wel nodig. Meestal kijkt de groepsleiding de ruzie eerst heel even aan, voordat ze ingrijpt. Zo krijgen kinderen de kans om het zelf op te lossen én krijgen ze minder aandacht als ze ruzie maken. Want, en dat klinkt misschien vreemd, elke vorm van aandacht - ook bij ruzies - is een beloning. Komen kinderen er echt zelf niet uit, dan grijpt de groepsleiding uiteraard onmiddellijk in om het ontstane conflict gezamenlijk en door met elkaar te praten weer op te lossen. Zo leren kinderen ook tegelijkertijd hoe prettig het is om het zelf weer goed te maken!

Aardig doen tegen elkaar

Het is belangrijk om kinderen al jong te leren dat het fijn is om aardig tegen elkaar te doen. Op deze wijze leer je kinderen al jong om respect te hebben voor elkaar en dat het belangrijk is dat je anderen om je heen net zo bejegt zoals je zelf ook bejegend wil worden. Ook is het belangrijk dat kinderen leren dat, ook al zijn er onderlinge verschillen, je tóch allemaal gelijk bent aan elkaar. Niemand heeft een 'streepje voor'; iedereen is gelijk! Daarnaast zijn: 'eerlijk zijn tegen elkaar' en 'elkaar kunnen vertrouwen' uitgangspunten die in de dagelijkse omgang met elkaar telkens terugkeren!

Enkele voorbeelden uit de dagelijkse praktijk:

- Indien favoriet speelgoed bezet is, dan geldt de regel dat de kinderen om de beurt met het favoriete speelgoed mogen spelen of, nog liever, er samen wordt gespeeld met favoriet speelgoed!
- Als een kind iets niet lukt, dan is het fijn als een ander kind komt helpen.
- Als er in de BSO-bus of auto één favoriete plek is waar alle kinderen áltijd willen zitten, dan bedenken we samen een soort roulatiesysteempje zodat ieder kind om de beurt op het favoriete plekje kan zitten.
- Als een kind bezig is met het opruimen van de lego, vraagt de pedagogisch medewerkster aan andere kinderen of ze even een handje willen helpen met opruimen.
- Als de kinderen fruit gaan eten, dan wachten alle kinderen totdat iedereen wat heeft.

2.5 basisdoel 5: Persoonlijke competenties

De capaciteiten van een kind hangen samen met wat het kind in aanleg heeft gekregen. De aanleg is wat de mens in het leven van zichzelf meebrengt, van binnenuit. We kunnen die aanleg zien als de ontwikkelingsmogelijkheden van de mens. Die mogelijkheden zijn nog niet uitgebouwd, ze zijn nog maar 'in aanleg'. Het uitbouwen van deze mogelijkheden moet het kind zelf doen. Andere mensen kunnen dit voor hem/haar vergemakkelijken, maar uiteindelijk is het kind zelf degene die alles in zich op moet nemen en het zich eigen moet maken. Belangrijk voor de ontwikkeling van een kind is - naast het niveau dat hij/zij al heeft bereikt - het telkens net een stapje verder te helpen. Wat een kind vandaag met hulp van een volwassene kan, zal het in de toekomst zelfstandig kunnen. Het kind wordt uitgedaagd zijn/haar capaciteiten te gebruiken. Hierbij is het echter van belang dat het kind niet onder- of overvraagd wordt en dat pedagogisch medewerkers oog hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden van elk individu. Elk kind is immers uniek!

Daarom wordt, naast groepsprocessen, aandacht besteed aan het individuele kind. De persoonlijke aandacht kan het kind extra ondersteunen in zijn ontwikkeling. Belangrijk voor de persoonlijke competentie van ieder kind is het aanbieden van een rijke voorbereide omgeving en diverse activiteiten waarbij alle ontwikkelingsgebieden aan bod (kunnen) komen.

Daarnaast ontwikkelt het kind zich voornamelijk door eigen spel. In dit spel maakt een kind keuzes. Ieder kind heeft zijn/haar voorkeuren. Het ene kind zal zich daarom meer ontwikkelingen op het ene ontwikkelingsgebied dan op het andere. Door middel van dagelijkse observatie worden achterstanden en/of voorsprongen in de ontwikkeling gesignaleerd. Er worden middelen aangeboden die het kind uitdagen om zich verder te ontwikkelen. Ouder(s)/verzorger(s) worden van de ontwikkeling van hun kind op de hoogte gehouden. Indien nodig wordt er advies gegeven om een hulpverlenende instantie, zoals een logopedist, in te schakelen. We willen kinderen echter zo min mogelijk met elkaar vergelijken. We kijken vooral of er een ontwikkeling zichtbaar is in de persoonlijke ontwikkelingslijn van het kind. We borduren in eerste instantie voort op wat een kind allemaal wél kan.

2.6 Het spel

Kind en spel zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en spel neemt in het leven van een kind een grote plaats in. Spel is een middel waardoor kinderen zich kunnen ontwikkelen. Door spel leert een kind zichzelf en de wereld om zich heen kennen. Het kind is zelfontdekkend bezig en doet dit in zijn/haar eigen tempo en naar eigen kunnen. Door te spelen doet het kind zintuiglijke ervaringen op, waardoor hij/zij de omgeving leert kennen en deze informatie leert verwerken. Door spel wordt ook de motorische ontwikkeling geoefend; door bijvoorbeeld te rennen, te klimmen, te hinkelen of te spelen met de bal. Spel bevordert tevens de cognitieve ontwikkeling; het kind leert met spel de eigenschappen van voorwerpen kennen en leert verbanden leggen. Daarnaast bevordert spel de sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen moeten op hun beurt wachten en met andere kinderen omgaan. Ze leren samenwerken en rekening te houden met wensen en behoeften van anderen. Het kind leeft zich uit in zijn /haar spel waardoor hij/zij zijn emoties kan naspelen, wat hem/haar helpt bij het verwerken ervan.

Kortom: het spel is het middel bij uitstek om alle ontwikkelingsgebieden te prikkelen. Ruimte om te spelen, zien wij daarom als een voorwaarde voor ontwikkeling. Het spel van kinderen kan diverse vormen aannemen. Spelen kan zowel buiten als binnen en kan zowel samen als alleen. Voorbeelden van spel zijn: het vrije spel, kring- en muziekspelen en tikspelen.

Bij vrij spelen mogen kinderen zelf kiezen wat ze willen doen. Hierdoor leren ze een eigen keuze te maken, ze bepalen met welk materiaal ze graag spelen, maar ook met wie, waar in de ruimte en hoe lang. De groepsruimtes bieden hiertoe veel gelegenheid, zoals: lekker op jezelf een boek lezen, samen een spelletje doen, spelen met de barbies, lego of Knexx, puzzelen enzovoort. Soms worden kinderen gestimuleerd in het vrije spel, omdat ze telkens met hetzelfde spelen of om het spel wat meer te sturen, zodat de kinderen leren er wat meer uit te halen, maar niet teveel en niet onnodig.

Bij gezamenlijke spellen worden kinderen uitgenodigd om mee te doen. Maar als ze dit niet willen, wordt hier niet op aangedrongen. Misschien wil een kind een volgende keer wel meedoen. Om het spel van kinderen te bevorderen is het van belang dat het kind zich veilig en geaccepteerd voelt; het kind moet tijd en rust krijgen om ongestoord te kunnen spelen. Het kind moet de kans krijgen om zelf te bepalen hoe er gespeeld moet worden.

Fysieke omgeving

BSO Kinderopvang Hansje Pansje Keverdje vindt het belangrijk om een fysieke omgeving te bieden met een huiselijke sfeer waarin kinderen zich thuis voelen. Deze omgeving moet hiervoor niet alleen gezellig zijn, maar ook veilig en functioneel. Het doel is om de kinderen verschillende hoeken in de groepsruimtes te bieden waarin ze kunnen zitten en/of spelen. Hierbij wordt zoveel mogelijk onderscheid gemaakt in actieve en rustige hoeken. Het is belangrijk dat kinderen die rust willen (rustig willen spelen) dit ook kunnen vinden.

Daarnaast heeft BSO Kinderopvang Hansje Pansje Keverdje ervoor gekozen om voor de kinderen zowel computers, spelcomputers als een televisie in huis te hebben. Deze computers en televisie zijn echter niet continue door de kinderen te gebruiken, zowel aan de tijd dat deze aanstaan, als aan de tijd dat elk kind er achter mag zitten, zijn voorwaarden verbonden.

Tevens wordt door een bewuste keuze van programma's, spelletjes en films gezorgd voor een verantwoord aanbod dat is toegespitst op de leeftijd van de kinderen.

Ten aanzien van het speelgoed worden er een aantal regels gehanteerd:

- het speelgoed moet veilig zijn;
- het moet aansluiten bij de leeftijd, mogelijkheden en belevingswereld van het kind;
- spelmateriaal moet uitnodigen tot herhaling en geconcentreerd spel;
- spelmateriaal moet uitnodigen tot ontdekken, ervaren en leren;
- speelgoed moet uitdagen en ruimte laten voor de eigen fantasie van het kind.

HOOFDSTUK 3:

De groepen: leeftijdsopbouw en grootte

In deze paragraaf willen we ingaan op de praktijk van alledag. Om dit te concretiseren beschrijven we ondermeer de opbouw van de verschillende groepen en de gehanteerde dagindeling.

Onze buitenschoolse opvang is gevestigd aan de Roermondsestraat te Herten. Op deze locatie zijn drie BSO-groepen gehuisvest: 'de Kevers': voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. Daarnaast 'de Koala's' voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar en de 'Octo+ groep' voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar.

Voor alle drie de groepen geldt een beroeps-kracht-kindratio (BKR) van minimaal 1 op 10; dat wil zeggen dat voor elke 10 aanwezige kinderen er 1 pedagogisch medewerkster aanwezig is. Het personele team dat wekelijks de bso'ers op de groepen opvangt, bestaat uit meerdere pedagogisch medewerkers, die structureel op de BSO werkzaam zijn. Zijn er op een drukke middag bijvoorbeeld 15 kinderen aanwezig in de leeftijd van 8 tot 12 jaar, dan zijn er in totaal dus 2 pedagogisch medewerkers aanwezig om deze leeftijdsgroep te begeleiden. De groep kinderen wordt 's middags eerst van school opgehaald (te voet of met de BSO-bus of auto, zie hiervoor ook paragraaf 3.9), waarna zij na het fruit eten, in kleinere groepjes met een pedagogisch medewerkster activiteiten gaan doen of gaan buitenspelen!

Elke BSO-groep heeft zijn eigen vaste basisgroep, waarin maximaal 15 kinderen per groep kunnen worden opgevangen. Daarnaast zal in de loop van 2018 aan alle kinderen de mogelijkheid worden geboden om, naast hun eigen vaste basisgroepruimte, gebruik te maken van een extra activiteitenruimte (de speelruimte): in deze ruimte kunnen kinderen dansen/muziek maken /of er een improvisatieruimte van maken of er creatief bezig zijn zodat de echte 'Willy Wortels' vanaf 8 jaar creatief en technisch aan de slag kunnen. In deze ruimte zullen dan de BSO'ers ook kinderfilms kunnen kijken of een boek lezen en kan er ook een 'denkplek' zijn voor de nodige rust om het huiswerk te kunnen maken. Dus de speelruimte kan multifunctioneel worden ingericht en gebruikt.

Buiten maken we gebruik van een heerlijke buitenruimte, waar de BSO'ers de mogelijk wordt geboden om bijvoorbeeld te voetballen, allerlei spelletjes te doen, te klimmen enz., maar waar ook gewoon lekker geravot kan worden en hutten kunnen worden gebouwd. In de schoolvakanties gaan we regelmatig 'op stap'. De pedagogisch medewerkers weten hoe te handelen in geval van een uitstapje en waar ze allemaal aan moeten denken bij een activiteit buiten de BSO en bereiden alles voor op de BSO-locatie. Zo werken we met thema's; bijvoorbeeld 'de ruimte', 'koken en bakken' of 'Hollywood'. Kortom: we bieden de kinderen een zeer gevarieerd aanbod van activiteiten aan, waarbij we goed luisteren naar wat de kinderen zelf willen, zodat we ze kunnen helpen bij het ontwikkelen van hun interesses.

Om gebruik te kunnen maken van al deze leuke en uitdagende mogelijkheden, zullen de BSO'ers regelmatig hun basisgroep moeten verlaten. Dit zal dan gebeuren bij bijvoorbeeld bepaalde activiteiten, maar ook op de rustige middagen zoals de woensdagmiddag en/of de vrijdagmiddag, waarbij het mogelijk is om 'samen te spelen'. Het zogenaamde 'Opendeurenbeleid'.

3.1 Opendeurenbeleid

Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje hecht veel waarde aan het waarborgen van veiligheid bij onze kinderen. Vaste basisgroepen zijn daarom van groot belang. Maar daarnaast willen wij kinderen de mogelijkheid bieden hun nieuwsgierigheid en ontwikkeling te kunnen prikkelen. Naarmate kinderen ouder worden, hebben zij bovendien behoefte aan een grotere leefomgeving.

Daarom zijn er momenten waarop kinderen hun basisgroep kunnen verlaten, zodat kinderen de gelegenheid krijgen om hun omgeving buiten hun eigen groep te verkennen, waarbij zij tevens in contact komen met kinderen van andere groepen. Hierbij valt te denken aan de volgende situaties:

- Als een kind buiten wil gaan spelen;
- Als een kind wil deelnemen aan een activiteit, die plaatsvindt binnen een andere basisgroep, bijv. bij de voorbereiding van een toneelstuk, muziekvoorstelling e.d.;
- Als een kind wil samenspelen met zijn/haar broertje of zusje, welke op dat moment in een andere basisgroep wordt opgevangen;
- Als een kind naar een andere groep wenst te gaan, om huiswerk te maken of om een schooltoets voor te bereiden;
- Als een kind deelneemt aan één van de extra activiteiten die er georganiseerd worden in een andere groep of in de speelruimte;
- Als een kind wil deelnemen aan een bak-activiteit, die plaatsvindt in de centrale keuken van de Octo+ Groep;
- Wanneer aan het einde van de dag op elke basisgroep de bezetting nog maar laag is, worden de kinderen die er nog zijn, gezamenlijk opgevangen in één groepsruimte;
- Soms komt het voor dat er op een middag een aantal kinderen, als gevolg van ziekte of anderszins, afwezig zijn. In sommige gevallen wordt dan besloten om groepen met elkaar samen te voegen, waardoor een kind die middag niet wordt opgevangen in de eigen basisgroepruimte, maar in een andere basisgroepruimte. **Voorbeeld:** Voor een donderdagmiddag zijn er bij de Kevers 14 kinderen gepland, bij de Koala's 12 kinderen en bij de Octo+ groep 6 kinderen. Bij de Koala's zijn er 3 kinderen niet aanwezig en bij de Octo+ groep zijn er 2 kinderen afgemeld. Die middag zal de Octo+ groep worden samengevoegd met de Koala's; een en ander met toestemming van de ouders;
- Op woensdag- en vrijdagmiddagen is de kind bezetting doorgaans aanzienlijk lager. Groepen zullen dan worden samengevoegd, met toestemming van de ouders;
- In vakantieperiodes (als veel kinderen afwezig zijn), worden groepen samengevoegd.
- Bij aanvraag van een incidentele extra opvangmiddag door een ouder, kan het voorkomen dat binnen de eigen basisgroep van het betreffende kind geen plaats meer is. Alleen met schriftelijke toestemming (via e-mail/WhatsApp) van de betreffende ouder die om de incidentele, extra opvang gevraagd heeft, wordt dan de incidentele extra opvang gerealiseerd binnen een andere basisgroep, dan de eigen basisgroep. Dit wordt alsdan ook vastgelegd in een toestemmingsformulier.

Structurele extra opvang

Indien ouders structurele extra opvang wensen, dan wordt er door de planner eerst bekeken of er binnen de eigen basisgroep van het betreffende kind een plaatsingsmogelijkheid is op het door de ouder gewenste middagdagdeel. Indien dit het geval is, dan wordt er een nieuwe plaatsingsovereenkomst (in tweevoud) opgemaakt, waarin de nieuwe opvangsituatie is opgenomen. **Hierin is ook expliciet opgenomen vanaf welk moment de nieuwe opvangsituatie in gaat en wanneer deze weer zal eindigen.** Is er binnen de eigen basisgroep van het betreffende kind geen plaatsingsmogelijkheid voor wat betreft de gevraagde structurele extra opvang, dan wordt de ouder opvang aangeboden binnen een andere groep, dan de vaste basisgroep van het kind. De ouder kan er dan voor kiezen om met ingang van een vooraf overeengekomen datum alle opvangmiddagen te gaan laten plaatsvinden in een andere basisgroep, of enkel het structureel gevraagde extra dagdeel. In beide situaties wordt de keuze van de ouder duidelijk omschreven en vastgelegd in een nieuwe plaatsingsovereenkomst. Indien een ouder niet akkoord gaat met opvang in een andere groep dan de basissgroep van het kind, dan wordt het betreffende kind op de wachtlijst geplaatst en ontvangt de ouder van onze organisatie schriftelijk bericht zodra er wel plaats is op de door de ouder gevraagde extra opvangmiddag.

Om ons opendeurenbeleid in praktisch opzicht, op een overzichtelijke manier uit te kunnen voeren, gelden er voor de kinderen wel enkele regels:

- de eet- en drinkmomenten vinden altijd plaats in de eigen basisgroep; daarna mogen de kinderen de basisgroep in principe verlaten;
- kinderen vragen altijd eerst even toestemming aan de eigen pedagogisch medewerkster om in een andere groep te mogen spelen; daarna vragen zij toestemming aan de pedagogisch medewerkster van de groep waar zij willen gaan spelen;
- kinderen vragen eerst altijd even toestemming om buiten te gaan spelen;
- bij deelname aan activiteiten in de speelruimte of in de 'kokkerel-ruimte' (=centrale keuken), geven kinderen eerst even aan de eigen pedagogisch medewerkster door dat zij aan een dergelijke activiteit willen deelnemen.

3.2 Wenbeleid

En dan...voor het eerst naar school! Veel nieuwe indrukken, nieuwe vrienden en een heel ander ritme; vaak een roerige tijd voor kinderen. Daarom nemen we op de BSO een wenperiode in acht.

3.2.1 Extern wenbeleid

Voordat een kind van buiten de organisatie instroomt op BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje, neemt één van de pedagogisch medewerkers van de BSO contact op met de ouder(s)/verzorger(s) voor het maken van een afspraak voor een intake/kennismakingsgesprek. Tijdens het intakegesprek wordt informatie gevraagd over het opvoedingsmilieu waaruit de kinderen komen en tevens informatie gegeven over de pedagogische uitgangspunten binnen de BSO. Indien de opvoedingsmilieus niet overeenstemmen of ouder(s)/verzorger(s) specifieke wensen hebben ten aanzien van de opvoeding van hun kind(eren), dan zal in overleg bepaald moeten worden hoe hiermee om te gaan. Het is voor de pedagogisch medewerkers mogelijk om in te gaan op specifieke verzoeken, maar deze dienen wel te passen binnen de pedagogische uitgangspunten van BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje. Het is van belang om hierover goede afspraken te maken. Tevens worden tijdens het intakegesprek 'wenafspraken' gemaakt. Een kind kan voor de definitieve plaatsing twee middagen boventallig komen wennen. Afhankelijk van het karakter van het kind en de wensen van de ouder(s)/verzorger(s) worden de breng- en haaltijden afgesproken. De wenmomenten in de toekomstige basisgroep, vinden altijd 's middags plaats van 14.00 uur tot 17.00 uur.

3.2.2 Intern wenbeleid

Als een kind doorstroomt naar een andere basisgroep binnen de organisatie, dan worden er ook altijd afspraken met de ouder(s)/verzorger(s) gemaakt voor het wennen. Het kan hierbij gaan om:

- Kinderen die de leeftijd hebben om naar een andere groep door te stromen (van KDV-groep naar BSO-groep of van BSO-groep naar BSO-groep);
- Kinderen die eerder toe zijn aan de volgende groep en vast gaan spelen op de nieuwe groep;
- Kinderen die een aangepast *wenbeleid* nodig hebben en mogelijk later dan in eerste instantie gepland, overgaan naar de volgende groep.

Wordt een kind reeds opgevangen op de buitenschoolse opvang en gaat een kind naar een nieuwe basisgroep dan gaat het kind eerst een keertje, oefenen bij de nieuwe basisgroep; dit gedurende bijvoorbeeld een uurtje. Het kind gaat dan spelen met voor hem/haar nieuw spelmateriaal in een nieuwe groepsruimte met andere kinderen en andere pedagogisch medewerkers. Het kind kan zo spelenderwijs wennen aan een nieuwe omgeving.

Vind het kind de nieuwe basisgroep leuk en voelt het zich veilig, dan zal het de keer erna wat langer gaan oefenen, enz. De gewenningstijd van de nieuwe basisgroep is maatwerk. Gaat het oefenen goed en functioneert het betreffende kind binnen de nieuwe basisgroep naar ieders wens, dan volgt er een 'overgangsgesprek' met de ouder(s). Het welbevinden van het kind in de nieuwe basisgroep wordt besproken met de ouder(s)/verzorger(s) en er wordt vervolgens gezamenlijk besloten wanneer het kind definitief 'over' kan gaan naar de nieuwe basisgroep.

Het overgangsgesprek wordt altijd geleid door de mentor van het betreffende kind. De mentor heeft voor de ouder(s)/verzorger(s) binnen de 'oude' groep als vast aanspreekpunt gefungeerd en heeft daarbij de ontwikkeling van hun kind goed in de gaten gehouden middels diverse observaties van het kind. Als de mentor, op basis van haar bevindingen instemt met een overgang van het betreffende mentorkind naar de nieuwe basisgroep, is dit mede bepalend voor de keuze van het betreffende team. De mentor introduceert de ouder(s)/verzorger(s) vervolgens bij de 'nieuwe' groepsleiding van de nieuwe basisgroep, draagt zorg voor een correcte overdracht van het betreffende kind, indien nodig zal er een schriftelijke overdracht plaatsvinden en zal de overgang van het kind op een correcte en professionele wijze ten uitvoer brengen.

Indien de mentor van mening is dat, gezien haar bevindingen aan de hand van de diverse observaties, een kind nog niet toe is aan een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling, dan gaat het betreffende kind nog niet 'oefenen' en wordt er binnen een termijn van 4 weken met de ouder(s)/verzorger(s) een nieuwe afspraak gemaakt, om opnieuw te bezien of hun kind toe is om de overstap naar de nieuwe basisgroep alsnog te maken.

3.3 De dagindeling op de groep

BSO Kinderopvang Hansje Pansje kevertje biedt op één locatie buitenschoolse opvang, voor kinderen die de navolgende scholen bezoeken: Openbare basisschool Aan de Roer, Openbare basisschool de Stapsteen, Basisschool St. Hubertus en Basisschool de Steenen Brug. In schoolweken vindt buitenschoolse opvang plaats vanaf het moment dat de eerste school uit is. Op maandag, dinsdag en donderdag is dit vanaf 14:00 uur, op woensdag vanaf 12:30 uur en op vrijdag vanaf 12:00 uur. Onze buitenschoolse opvang is geopend tot en met 18.30 uur. In schoolvakantieweken en op studiedagen dienen de ouder(s)/verzorger(s) de kinderen zelf op te geven voor opvang. Op deze dagen wordt opvang vanaf 8:00 uur tot 18:00 uur geboden. Vakantie-opvang of extra opvang dient minimaal 2 weken van te voren via een aanvraag/opdrachtformulier aan ons doorgegeven te worden in verband met onze planning.

De opvang vindt standaard plaats in groepen van maximaal 15 kinderen. Hierbij wordt gewerkt met de wettelijke norm van minimaal 1 pedagogisch medewerkster op 10, 11 of 12 kinderen, afhankelijk van de leeftijd. Soms zijn er wel situaties denkbaar, waarbij er meer dan 30 kinderen tegelijk aanwezig zijn; bij het buitenspelen bijvoorbeeld. Er is dan vanuit iedere basisgroep 1 vaste pedagogisch medewerkster op de buitenruimte aanwezig, die de kinderen tijdens het buitenspelen observeren, die met de kinderen samen buiten een spel doen en/of waar de kinderen met hun vragen terecht kunnen. De afspraak met de kinderen is, dat tijdens het buitenspelen de vaste pedagogisch medewerkster van de basisgroep het vaste aanspreekpunt is voor kinderen.

Incidenteel zijn er ook activiteiten of uitstapjes voor groepen groter dan de basisgroep (meer dan 30 kinderen). Er zijn dan altijd minimaal 3 pedagogisch medewerkers aanwezig, eventueel ondersteunt door een stagiaire of vrijwilliger. Bij activiteiten of uitstapjes waarbij sprake is van 30 kinderen of meer, worden er vooraf altijd duidelijke afspraken met de kinderen gemaakt, bijvoorbeeld over welk 'subgroepje' die dag bij welke pedagogisch medewerkster hoort, welke verzamelpunten er zijn en waar die zich bevinden, waar of bij wie moet een kind zich melden als hij/zij zijn/haar 'subgroepje' kwijt is geraakt en over de algemene gedragsregels tijdens de activiteit of het uitstapje. Ieder kind moet onbezorgd deel kunnen nemen aan dergelijke activiteiten of uitstapjes, waarbij het zich veilig voelt en waarbij duidelijk is op wie hij/zij een beroep kan doen als dat nodig mocht zijn.

De kinderen worden voorafgaand aan de activiteit of het uitstapje in groepen verdeeld waarbij zoveel mogelijk de kinderen van dezelfde leeftijd worden samengevoegd. De 4-7-jarigen en de begeleidende pedagogisch medewerker krijgen gekleurde hesjes of t-shirts aan, zodat herkenbaar is tot welke groep zij behoren. De 8+ers krijgen vooraf eveneens een duidelijke instructie over de groep waartoe zij behoren en welke pedagogisch medewerker hun groep begeleidt. Indien nodig voor de veiligheid dragen ook de 8+-kinderen een gekleurd hesje (bijv. tijdens fietstochten). Elk kind krijgt eveneens een polsbandje om, waar het mobiel telefoonnummer op staat van de betreffende pedagogisch begeleider. Mocht een kind de 'subgroep' zijn kwijtgeraakt, dan kan het mobiele telefoonnummer gebeld worden en weet de pedagogisch medewerkster waar zij het kind kan ophalen. Daarnaast worden de kinderen altijd geteld, bij tussen gelegen momenten van samenkomen (bij de lunch bijvoorbeeld of voor vertrek terug naar de BSO). Zo wordt er nooit iemand vergeten!!

Bij een gewone BSO-middag, wordt er, zodra de kinderen zijn opgehaald van school, eerst gezamenlijk fruit en een koekje gegeten, en ranja gedronken. Vervolgens mogen kinderen kiezen wat zij willen gaan doen; buitenspelen, spelletjes doen, met de lego bouwen enz. Indien er specifieke activiteiten gepland zijn mogen kinderen kiezen of ze aan deze activiteit deel willen nemen. Het kan ook voorkomen dat kinderen zich vooraf voor een activiteit ingeschreven hebben. De kinderen die deel (willen) nemen aan een activiteit zullen na de gezamenlijke start in hun basisgroep samen met een pedagogisch medewerkster naar de ruimte gaan waar deze activiteit wordt aangeboden. Dit kan ook in de eigen basisgroep zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen voor voldoende uitdagend aanbod. Daarnaast zijn er meerdere hoeken waar kinderen kunnen spelen. Kinderen kunnen al hun creativiteit kwijt met een grote diversiteit aan knutselmateriaal, of kunnen zich lekker terug trekken met een boekje op de bank. Ook is er een breed aanbod in gezelschapsspellen en leerspellen die de kinderen met vriendjes of met een van de pedagogisch medewerkers kunnen spelen.

Dagindeling:

Tijd	Activiteit
14:30 tot 14.45	Binnenkomst van de eerste kinderen: Gezamenlijk fruit en koekjes eten en een glaasje ranja drinken Daarna lekker spelen.....
15:15	Binnenkomst van de andere kinderen: Gezamenlijk fruit en koekjes eten en een glaasje ranja drinken
15:30	Lekker buiten spelen of..... deelnemen aan een activiteit/ vrij spelen
16:30	Kinderen kunnen de warme maaltijd gebruiken (zie onder 3.19)
17:00	De eerste ouder(s)/verzorger(s) komen binnen
17:30	De koektrommel gaat nog een keer rond/ kinderen mogen op de spelcomputer of even televisie kijken/ vrij spel
18:30	Einde van de middag

Wij hanteren op onze buitenschoolse opvang strikte regels over het gebruik van de spelcomputer en of televisie kijken. Zo wordt dit iedere dag pas op het einde van de dag gedaan, en maximaal een half uur. Bij het kijken naar de televisie gaat onze voorkeur uit naar educatieve programma's. Indien ouder(s)/verzorger(s) hier wensen in hebben wordt hier rekening mee gehouden.

3.4 Informatie en afspraken

Voor de (mondelinge) uitwisseling van informatie tussen de ouder(s)/verzorger(s) en BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje wordt van de volgende middelen gebruik gemaakt:

- intakegesprek voor de definitieve plaatsing van het kind;
- (korte) gesprekken tussen pedagogisch medewerkers en ouder(s)/verzorger(s) op het moment dat het kind opgehaald worden;
- jaarlijkse 10-minuten gesprekken (dit is op aanvraag) tussen pedagogisch medewerkers en ouder(s)/ verzorger(s), waarin besproken wordt hoe het met het welbevinden van het kind gaat. Dit gesprek wordt gevoerd aan de hand van een de observatie, gedaan door de pedagogisch medewerkers.
- individuele afspraken op verzoek van de ouder(s)/verzorger(s) of op verzoek van de pedagogisch medewerkster.

Voor het periodiek geven van informatie aan de ouder(s)/verzorger(s) worden de volgende middelen gebruikt:

- nieuwsbrieven en berichten op de Facebookaccount van Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje ;
- locatieflitsen na iedere vakantie met onder andere een terugblik op de vakantie, met veel bijbehorende foto's op de Facebookaccount;
- informatieve brieven die via de kinderen worden meegegeven of via e-mail of post naar het huisadres worden verstuurd;
- informatie op het mededelingenbord bij de ingang van de locatie.

3.5 De ontwikkeling van een kind volgen/ontwikkelingsproblemen

Als een pedagogisch medewerkster zich zorgen maakt over (de ontwikkeling van) een kind, dan bespreekt de pedagogisch medewerkster dit eerst intern met haar overige BSO-collega's en leidinggevende, waarna er een gesprek plaatsvindt met de ouder(s)/verzorger(s), waarin de pedagogisch medewerkster haar zorgen deelt met de ouder(s)/verzorger(s).

Onze pedagogisch medewerkers mogen echter geen diagnose stellen, zij mogen de ouder(s)/verzorger(s) wel adviseren om er een deskundige bij te betrekken in het belang van het kind. Vanuit de BSO worden **nóóit** deskundigen van buiten ingeschakeld, als de ouder(s)/verzorger(s) daar niet expliciet en schriftelijk mee instemmen; zij blijven immers de verantwoordelijken voor hun kind! In onderling overleg met de ouder(s)/verzorger(s) worden er vervolgafspraken gemaakt en wordt er gezamenlijk een plan opgesteld en worden eventuele afspraken schriftelijk vastgelegd. De leidinggevende ondersteunt de pedagogisch medewerkster(s) in deze taak. Als er duidelijke signalen zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld, wordt de route gevolgd zoals deze is vastgelegd in het Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang. Voor aanvullende informatie verwijzen wij hier naar het kopje Mentorschap/ doorgaande ontwikkelijn onder 3.15.

3.6 Regels op de groep

Op de BSO zijn een aantal groepsregels van kracht. De kinderen wordt geleerd dat op de BSO niet zomaar alles mag en kan. De pedagogisch medewerkers proberen kinderen uit te leggen waarom wij deze regels hebben en waarom iets niet mag, waarbij de nadruk niet ligt dát iets niet mag, maar wáárom iets niet mag. Daarnaast zoeken de pedagogisch medewerkers op een positieve manier naar oplossingen en leren zij kinderen om te denken 'in oplossingen'. Wij willen kinderen zelf doen beseffen dat ze verantwoordelijk zijn voor hun eigen gedrag en inzicht geven in de consequenties die dit gedrag heeft. Dit wordt bereikt door met kinderen te praten. Indien er geen mogelijkheid is tot het voeren van een gesprek, wordt het kind eerst even tijd en ruimte gegeven om tot rust te komen en na te denken, om vervolgens met elkaar erover te praten.

De 10 groepsregels

1. **We spreken Nederlands met elkaar!**
2. **We zijn aardig voor elkaar en hebben respect voor elkaar!**
3. **We spelen samen en we delen samen!**
4. **We luisteren naar elkaar!**
5. **We zeggen netjes alsjeblieft of dank je wel!**
6. **We zitten met de billen op de bank!**
7. **Na het plassen, handen wassen!**
8. **We praten niet met volle mond!**
9. **We doen elkaar geen pijn!**
10. **Als je iets niet wil, zeg je: ‘Stop, niet doen’!**

3.7 Trakteren

Op onze BSO mag er niet worden getrakteerd. Om ouder(s)/verzorger(s) hier niet mee te belasten zullen de medewerkers van de BSO ervoor zorgen dat het jarige kind een feestelijke middag beleefd. Zo wordt er voor de kinderen gezongen, mogen de kinderen rond gaan met de koektrommel en wordt er, indien het kind dit graag wil, een kroon gemaakt. Dit besluit is in overleg met de ouder(s)/verzorger(s) genomen.

3.8 Activiteiten/buitenspelen

Activiteiten

Op onze BSO worden er diverse activiteiten georganiseerd. Kinderen die dit willen kunnen hieraan deelnemen. Deze activiteiten kunnen ook seizoensgebonden zijn. Het kan zijn dat voor activiteiten de groepsgrootte van belang is, vooraf wordt dan geïnventariseerd welke kinderen hieraan mee willen doen; dit om ruim van te voren rekening te kunnen houden met bijvoorbeeld het inkopen van de benodigde materialen en de planning. Het kan mogelijk zijn dat er activiteiten georganiseerd worden in een andere ruimte. Hierdoor zal er beroep worden gedaan op het opendeurenbeleid, en kan het voorkomen dat de groepen bij elkaar gevoegd worden, afhankelijk van het aantal kinderen dat deelneemt aan de activiteit. Wel wordt er altijd eerst in de basisgroep gestart.

Buitenspelen

kinderen kunnen in de tuin spelen en daarvoor staat een hele diversiteit aan speelmaterialen ter beschikking. Kinderen kunnen spelen in de zandbak, skelteren, voetballen, 'turnen' op het duikelrek, touwtje springen, tennissen, skippyballen, handballen, stoepkrijten, tikkertje enz. Ook worden er speurtochten uitgezet en wordt er gewandeld. In de zomer zijn er daarnaast waterspelletjes en in de winter wordt er met sneeuw gespeeld, indien dit in voldoende mate voorhanden is. Ook wordt er thematisch buiten gespeeld. Bijvoorbeeld worden er in de herfst bladeren gezocht om hier herfsttaferelen van te maken op grote stukken papier. Het buitenspel wordt daardoor voor de kinderen iedere keer weer een uitdaging.

3.9 Veilig vervoer van school naar de BSO

- Alle kinderen worden opgehaald door onze pedagogisch medewerkers;
- De kinderen die de openbare basisschool aan de Roer of basisschool de Steenen Brug bezoeken, worden met onze eigen BSO-bus en auto opgehaald, eventueel ondersteunt door de leidinggevende in verband met de hoeveelheid kinderen en de daarvoor benodigde aantal zitplaatsen in de auto.
- De pedagogisch medewerkers die belast zijn met het ophalen van kinderen met de BSO-bus en auto, zijn in het bezit van rijbewijs-B.
- De kinderen die de openbare basisschool de Stapsteen of basisschool st. Hubertus bezoeken, worden te voet opgehaald, aangezien deze scholen zich op loopafstand bevinden van de BSO.
- Met de 4 verschillende scholen zijn afspraken gemaakt over het ophalen van de kinderen. Op elke school hebben we op het schoolplein of in de centrale hal van de school een vaste plaats, waarvan de kinderen en docenten weten dat wij daar staan als wij de kinderen van school ophalen.
- Als we naar de diverse scholen gaan, heeft de betreffende pedagogisch medewerkster die belast is met het ophalen van de kinderen van de betreffende school een ophaallijst bij zich, waarop de namen van de kinderen genoteerd staan die die middag opgehaald moeten worden.
- De betreffende pedagogisch medewerkster heeft altijd haar mobiele telefoon bij zich, zodat zij voor derden bereikbaar is.
- In de BSO-bus en auto is standaard een EHBO-koffer aanwezig.
- Als kinderen zich niet melden bij de verzamelplaats, dan wordt er navraag gedaan bij de onderwijzer(es) van het kind. Als een kind inderdaad afwezig is, dan wordt bij terugkomst op de BSO de ouder(s)/verzorger(s) gebeld, om een en ander te verifiëren en wordt de ouder(s)/verzorger(s) verzocht om dit de volgende keer 's morgens even op de administratie door te geven (tel. 0475 – 430 479).
- Kinderen tot 1.35 meter lengte worden in de BSO-bus en auto op een stoelverhoger vervoerd. Kinderen vanaf 1.35 meter en groter, mogen zonder stoelverhoger vervoerd worden.
- Voor er bij de scholen wordt weggereden, wordt door de pedagogisch medewerkster gecontroleerd of alle kinderen de gordels goed vastgemaakt hebben.
- De BSO-bus en auto zijn minimaal WA-beperkt casco verzekerd, inclusief een extra inzittendenverzekering.

3.10 Ons team

Zoals gezegd zijn al onze medewerkers in het bezit van een erkend diploma om op de BSO als pedagogisch medewerkster werkzaam te mogen zijn. Bovendien wordt er een maal per jaar voor het voltallige team een workshop georganiseerd, met als centraal thema 'kinder EHBO'. Daarnaast hebben zo'n 5 medewerkers een BHV-diploma en wordt er voor het voltallige team regelmatig door onze organisatie een thema-avond georganiseerd waarin telkens een nieuw vakinhoudelijk thema centraal staat. Ook is er voor al onze medewerkers een opleidingsbudget beschikbaar dat, in samenspraak met de werkgever, benut kan worden. Het team van medewerkers wordt daarbij dagelijks ondersteund door de directie.

Op het moment dat er, tijdens het werk, bij een pedagogisch medewerkster behoefte is aan assistentie, kan er direct een beroep worden gedaan op de 'achterwacht'. Voor uitleg over deze achterwacht, zie 3.10.1

Zoals gezegd staat onze organisatie voor kwaliteit en is zich ervan bewust dat deze kwaliteit onder meer uitgedragen wordt door onze medewerkers. Binnen Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje streven wij dan ook naar een consistent personeelsbeleid. Dat wil zeggen dat onze organisatie zich in hoge mate inspannt om ons personeel zodanig te begeleiden dat deze langdurig aan onze organisatie is verbonden. Bovendien vindt de directie van Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje het belangrijk dat alle medewerkers met plezier naar haar werk komen. Een positieve houding zowel ten opzichte van de eigen werkzaamheden, alsook ten opzichte van de organisatie, waarborgt de kwaliteit van onze dienstverlening!

3.10.1 Achterwachtregeling

In sommige praktijksituaties kan het zijn, dat pedagogisch medewerkers behoefte hebben aan ondersteuning en/of assistentie. In zo'n situatie kan men een beroep doen op de achterwacht. Een achterwacht is een andere volwassene die in geval van nood ingeschakeld kan worden. Deze hoeft niet persé in het pand te zijn maar dient, in geval van een calamiteit of anderszins, binnen de aanrijdtijd van een ambulance op de locatie aanwezig te zijn. De eerste achterwacht is Hans Elders (directeur), hij is bijna dagelijks aanwezig op de locatie aan de Roermondsestraat, omdat hij daar ook zijn werkplek heeft. Hij is ook dagelijks van 07.30 uur tot 18.30 uur, zijnde de openingstijden van al onze locaties, mobiel bereikbaar. Hij kan dus binnen 15 minuut op de locatie aanwezig zijn. Mocht Hans Elders, als gevolg van afspraken buiten kantoor, niet aanwezig zijn, dan wordt er een beroep gedaan op de tweede achterwacht: de heer Bart Konings (pedagogisch (beleids)medewerker en coach). Ook Bart Konings is in de gelegenheid om, in geval van een calamiteit, binnen 15 minuten op een locatie aanwezig te zijn. Ook hij is dagelijks van 07.30 uur tot 18.30 uur, zijnde de openingstijden van al onze locaties, mobiel bereikbaar. De mobiele telefoonnummers van de achterwachten zijn op alle groepen in de groepsklapper terug te vinden op de interne telefoonlijst. Mocht er zich een situatie voordoen, waarbij beide achterwachten niet aanwezig zijn (bij vakantie bijvoorbeeld), dan wordt een medewerkster van één van de groepen tijdelijk aangewezen als achterwacht. Dit wordt vervolgens bij alle overige medewerkers of via een intern memo, of via sociale media of via e-mail onder de aandacht gebracht, zodat ook zij op de hoogte zijn van de tijdelijk gewijzigde achterwachtregeling.

Daarnaast kan het op de BSO voorkomen dat er op een woensdag- of vrijdagmiddag, gezien het aantal aanwezige kinderen, slechts 1 pedagogisch medewerkster benodigd is (bijvoorbeeld 1 medewerkster met 6 kinderen). Deze pedagogisch medewerkster is op dat moment alleen in het gebouw aanwezig, maar er is dan wel altijd een achterwacht op de achtergrond aanwezig. Een achterwacht is een andere volwassene die in geval van nood ingeschakeld kan worden. Deze hoeft niet persé in het pand te zijn maar dient, in geval van een calamiteit, binnen de aanrijdtijd van een ambulance op de locatie aanwezig te zijn. De eerste achterwacht is Hans Elders (directeur), hij is dagelijks aanwezig op de locatie aan de Roermondsestraat, omdat zij daar ook zijn werkplek heeft.

Hij is ook dagelijks van 07.30 uur tot 18.30 uur, zijnde de openingstijden van al onze locaties, mobiel bereikbaar. Hij kan dus binnen 15 minuut op de locatie aanwezig zijn. Mocht Hans Elders als gevolg van afspraken buiten kantoor niet aanwezig zijn, dan wordt er een beroep gedaan op de tweede achterwacht: de heer Bart Konings (pedagogisch (beleids)medewerker en coach). Ook Bart Konings is in de gelegenheid om, in geval van een calamiteit, binnen 15 minuten op een locatie aanwezig te zijn. Ook hij is dagelijks van 07.30 uur tot 18.30 uur, zijnde de openingstijden van al onze locaties, mobiel bereikbaar. De mobiele telefoonnummers van de achterwachten zijn op alle groepen in de groepsklapper terug te vinden op de interne telefoonlijst. Mocht er zich een situatie voordoen, waarbij beide achterwachten niet aanwezig zijn (bij vakantie bijvoorbeeld), dan wordt een medewerkster van één van de groepen tijdelijk aangewezen als achterwacht. Dit wordt vervolgens bij alle overige medewerkers of via een intern memo, of via sociale media en via e-mail onder de aandacht gebracht, zodat ook zij op de hoogte zijn van de tijdelijk gewijzigde achterwachtregeling. Overigens wijken wij terzake in geen enkel geval af van de BKR!

3.11 Leerlingen/studenten MBO en/of HBO en (stagiaires)

Met ingang van het schooljaar (2013-2014) zijn wij op enkele groepen binnen onze organisatie gestart met het beschikbaar stellen van werkervaringsplaatsen voor studenten die stage en/of werkervaring willen opdoen. Deze studenten en stagiaires zijn afkomstig van diverse onderwijsinstellingen en volgen een branche gerelateerde opleiding (bijvoorbeeld PW (opvolger van de SPW-opleiding op MBO-niveau) of de opleiding 'management in de kinderopvang' (opleiding op HBO niveau).

Deze studenten en stagiaires worden binnen onze organisatie wekelijks begeleidt door onze vaste praktijkbegeleider (Bart Konings (pedagogisch beleidsmedewerker en coach/planner). Stagiaires worden in principe boventallig ingezet, ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers. Dit wil zeggen dat zij alsdan aanwezig zijn naast het aantal vaste medewerkers op de groep waarin uw kind verblijft! De stagiaires verrichten werkzaamheden in de groepen waar zij worden ingezet, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers, om praktische ervaring op te doen. De werkzaamheden bestaan bijvoorbeeld uit het verschonen van een luier, het geven van een fles, het snijden van het fruit of het voorbereiden van een activiteit. Daarnaast valt bijvoorbeeld materiaalverzorging of licht huishoudelijk werk eveneens binnen hun takenpakket. Echter formatieve inzet is enkel mogelijk indien de wet dit toelaat; dan wel dit in overleg tussen leerbedrijf en leerinstantie is bepaald en vastgelegd.

3.12 Overlegstructuur

Wij hechten veel waarde aan een goede onderlinge communicatie bij ons personeel. Dit is een voorwaarde om een doorgaande lijn te creëren in het handelen en te zorgen voor een goede onderlinge afstemming. Omdat niet ieder team even vaak met elkaar samenwerkt of elkaar even vaak ziet, hebben wij periodiek een werkoverleg. Tijdens dit werkoverleg worden belangrijke praktische zaken besproken. Bij het werkoverleg zitten alle locaties bij elkaar. Tevens wordt er regelmatig een thema avond georganiseerd. Tijdens deze thema avond staat er één thema centraal. Het personeel wordt op een educatieve en interactieve wijze, door middel van praktische opdrachten, verrijkt met informatie binnen dit thema. Daarnaast wordt er gericht gekeken naar het individueel handelen en het handelen binnen het team en het handelen van ieder team.

3.13 Ouderinformatie

Al onze ouder(s)/verzorger(s) krijgen regelmatig ouderinformatie middels diverse informatiekkanalen. Ouder(s)/verzorger(s) ontvangen regelmatig informatie met daarin bijvoorbeeld branche-gerelateerde informatie, een uitnodiging voor een feest, het voorstellen van een nieuwe medewerkster/stagiaire enz. Ook worden er regelmatig foto's van activiteiten met de

ouder(s)/verzorger(s) gedeeld. Deze foto's zijn afgeschermd, en zijn alleen toegankelijk voor ouder(s)/verzorger(s) die hier toestemming voor hebben gegeven. Ook de actuele thema's die op de groepen aan de orde zijn en thema's zoals pedagogisch beleid en tarifiering, komen voorbij, evenals de weekmenu's, zodat ouder(s)/verzorger(s) kennis hebben van actuele thema-gerichte activiteiten en informatie. Ook wordt de ouders langs deze weg naar hun mening gevraagd omtrent voorgenomen veranderen of aanpassingen binnen de BSO.

3.14 Ouderparticipatie

Onze kinderopvangorganisatie beschikt op dit moment niet over een overkoepelende oudercommissie. Een dergelijke oudercommissie vertegenwoordigt als dan onze kinderopvanglocaties, waaronder ook onze buitenschoolse opvang. Er vindt als dan structureel een overleg plaats tussen oudercommissie en directie. Ouder(s)/verzorger(s) worden als dan op de hoogte gehouden van de besproken zaken middels een nieuwsbrief. Daarnaast wordt als dan regelmatig een enquête onder ouder(s)/verzorger(s) gehouden. De uitkomsten van deze enquête wordt meegenomen in het overleg.

Wij vinden het belangrijk dat ouder(s)/verzorger(s) weten wat er zich op de groep afspeelt. Als zij op de hoogte zijn van bijv. het thema waar op dat moment mee gewerkt wordt, kunnen zij het hier met hun kinderen thuis ook over hebben. Ze weten wat er bij de kinderen leeft en waar ze mee bezig zijn. Daarnaast worden ouder(s)/verzorger(s) vaak bij activiteiten betrokken. Dit kan tijdens bijvoorbeeld een herfstwandeling of tijdens een knutselmiddag. Een goed contact met ouder(s)/verzorger(s) staat bij ons hoog in het vaandel.

Ten aanzien van ons beleid inzake de veiligheid en gezondheid, informeren wij de ouders op de volgende manieren:

- tijdens een rondleiding van ('nieuwe') ouders;
- tijdens het intakegesprek, voorafgaand aan de definitieve plaatsing van een kind;
- middels individuele communicatie tussen houder en ouder(s)/verzorger(s);
- middels individuele communicatie tussen pedagogisch medewerkers en ouder(s)/verzorger(s);
- middels de beschikbaarheid van het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, welke op elke locatie aanwezig is en op elk gewenst moment door de ouders/verzorger(s) kan worden ingezien;
- middels informatie via onze website, nieuwsbrieven, WhatsApp, Facebook en documenten;
- en uiteraard via onze ouder(raad)commissie (indien in functie).

3.15 Mentorschap

Elk kind dat wordt opgevangen bij Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje wordt gekoppeld aan een vaste pedagogisch medewerker (mentor) om het verloop van het hechtingsproces te optimaliseren en zorg te dragen voor een vast gezicht voor de ouder(s)/verzorger(s). Tijdens het intakegesprek zal bekend worden gemaakt wie de mentor zal zijn. Gedurende dit gesprek wordt de ouder medegedeeld dat op de website het pedagogisch beleidplan te vinden is en kan worden gedownload en ingezien. Ook zal hierbij de wijze van overdracht tussen de groepen op de BSO ter sprake komen en hoe de overdracht naar de BSO plaatsvindt.

Na een wenperiode van ongeveer zes tot acht weken zal er ook een gesprek plaatsvinden met de ouder(s)/verzorger(s). Het is altijd mogelijk om een gesprek aan te vragen wanneer één van de partijen denkt dat dit nodig is. Wanneer er een wisseling van een mentor plaatsvindt wordt er een zorgvuldige overdracht gedaan naar een andere mentor. Dit wordt dan uiteraard van tevoren aangekondigd aan de ouder(s)/verzorger(s).

Doorgaande ontwikkellijn (vanaf het kinderdagverblijf)

Ingeval een kind van ons kinderdagverblijf doorgaat naar de BSO; doordat de mentor het kind structureel volgt middels ontwikkellijsten, ontstaat er na 4 jaar een goed zichtbare lijn in zijn

ontwikkeling, Om te zorgen dat deze ontwikkellijn doorgetrokken wordt als het kind naar de basisschool gaat, gebruiken wij een overdrachtsformulier. Dit formulier wordt door de mentor ingevuld, besproken met de ouders en na toestemming van de ouders opgestuurd naar de basisschool. Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van het kind of als er afspraken zijn met een school om de overdracht mondeling te doen, vindt deze overdracht mondeling plaats. De mentor doet dit a.d.h.v. het ingevulde overdrachtsformulier dat vooraf besproken is met de ouders. Een verslag van de mondelinge overdracht wordt door de mentor gemaakt en aan de ouders verstrekt. Als het kind na schooltijd ook een BSO gaat bezoeken, dan vindt er ook overdracht plaats naar de BSO. Als BSO en KDV in één locatie gehuisvest zijn, blijft het dossier op de locatie en wordt er mondeling informatie overgedragen. Als het kind naar de BSO gaat die elders gehuisvest is, gaat het dossier mee naar de andere locatie en wordt er indien wenselijk mondeling toegelicht. In andere gevallen gebeurt dit door het toesturen van het overdrachtsformulier met toestemming van ouders.

3.16 Opleidingsplan (ontwikkeling en kennisverbreding) pedagogisch medewerkers

Ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van alle pedagogisch medewerkers wordt een opleidingsplan samengesteld waarin wordt beschreven hoe wordt ingezet op de ontwikkeling en kennisverbreding van pedagogisch medewerkers en hoe dit wordt geconcretiseerd in de praktijk. Voor iedere pedagogisch medewerker wordt individueel bepaald hoe deze ontwikkeling en kennisverbreding kan worden gerealiseerd waarbij nadrukkelijk ook wordt gekeken naar de nieuwe eisen voor taalniveau 3F/B2, de kennis van kinder-EHBO en scholing gericht op werken met kinderen van 4 tot 12 jaar.

3.17 Permanente educatie

Zoals hiervoor reeds beschreven zullen wij ons als organisatie inzetten om een kwalitatieve ontwikkeling en kennisverbreding van pedagogisch medewerkers te realiseren. Dit proces dient niet tijdelijk te zijn, maar te worden gestimuleerd middels een programma van permanente educatie en wel individueel bepaald. Zo gaan deskundigheidsbevordering en verbetering van de kwaliteit van de opvang hand in hand.

Pedagogisch beleidsmedewerker en coaching

Ten behoeve van de ondersteuning van de pedagogisch medewerkers is in onze organisatie een pedagogisch beleidsmedewerker werkzaam die is belast met de totstandkoming en implementatie van pedagogische beleidsvoornemens en het coachen van de beroepskrachten bij de uitvoering van hun werkzaamheden. Iedere pedagogisch medewerker heeft het recht op pedagogische coaching van de pedagogisch beleidsmedewerker. Ook draagt de pedagogisch beleidsmedewerker zorg voor coaching per locatie gedurende het wettelijk aantal voorgeschreven uren.

3.18 De drie(3) –uursregeling bij hele dagopvang

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig in het kindercentrum. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen is de drie-uursregeling van kracht. Deze drie-uursregeling is alleen toepasbaar op bepaalde tijdstippen.

Het is wettelijk toegestaan en daardoor mogelijk dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de beroepskracht-kindratio vereist is, maar nooit minder dan de helft van het wettelijk vastgestelde benodigde aantal van de pedagogisch medewerkers.

Zou er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker in het kindercentrum aanwezig zijn dan is er ter ondersteuning altijd ten minste één andere volwassene aanwezig.

Afwijken van de vereiste beroepskracht-kindratio is dus toegestaan voor ten hoogste drie uur per dag.

In de personeelsplanning registreren wij de werk- en pauzetijden, deze planning is inzichtelijk op de locatie. De tijden waarop we dagelijks gebruik kunnen maken van de 3-uursregeling zijn gedurende de hele dagopvang, op een:

- maandag van 8.00 uur tot 9.30 uur en van 16.30 uur tot 18.00 uur.
- dinsdag van 8.00 uur tot 9.30 uur en van 16.30 uur tot 18.00 uur.
- woensdag van 8.00 uur tot 9.30 uur en van 16.30 uur tot 18.00 uur.
- donderdag van 8.00 uur tot 9.30 uur en van 16.30 uur tot 18.00 uur.
- vrijdag van 8.00 uur tot 9.30 uur en van 16.30 uur tot 18.00 uur.

Gedurende de andere tijden (tussen 9.30 uur en 16.30 uur) wordt er bij hele dagopvang in ieder geval niet afgeweken van de beroepskracht-kindratio.

3.19 De warme maaltijd

Vanaf 1 januari 2019 bestaat bij BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje de mogelijkheid voor kinderen om een warme maaltijd op de locatie te gebruiken. Ten aanzien hiervan wordt iedere week een weekmenu samengesteld en dit opgehangen op het mededelingenbord bij de ingang van de locatie. De maaltijden zijn vers en worden dagelijks bereid in de eigen keuken. Terzake hiervan wordt gewerkt volgens het Protocol Voedselhygiëne vastgesteld voor onze organisatie, alsmede volgens de Hygiënerichtlijn voor KDV en BSO (LCHV).

Ouders die gebruik willen maken van het arrangement waarbij de warme maaltijd voor de kinderen is inbegrepen, kunnen dit doorgeven via e-mail aan de administratie, waarna er een betreffende opvangovereenkomst in tweevoud wordt opgesteld.

Ouders kunnen er ook voor kiezen om incidenteel een warme maaltijd voor hun kinderen aan te vragen, waarbij dan per maaltijd en per kind een bedrag van € 3,50 verschuldigd is, contant af te rekenen.

3.20 VSO (Voorschoolse Opvang)

Vanaf begin september 2018 biedt BSO Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje ook voorschoolse opvang aan, dit doen we vijf dagen in de week. De opvang van de kinderen zal plaatsvinden op de BSO locatie aan de Roermondsestraat 45A te Herten, van 7.30 uur tot 8.30 uur en indien nodig is op aanvraag ook opvang mogelijk vanaf 07.00 uur. De kinderen krijgen 's ochtends op de VSO van ons een boterhammetje met een lekker glas melk of kopje thee. Vervolgens zullen wij er uiteraard voor zorgen dat uw kind(eren) op tijd op school aanwezig is/zijn. Het tarief van de VSO is vanaf € 7,95 per uur, hier ontvangt u ook gewoon de kinderopvangtoeslag over.

3.21 Ten slotte / voorbehoud (inspanningsverplichting)

Het voltallige team van Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje benadert ieder kind met respect en aandacht. Binnen de dagelijkse zorg en opvoeding zijn dit belangrijke aspecten. Het team begeleidt en stimuleert de ontwikkeling van ieder kind met positieve aandacht en geduld, stimuleert hen in hun spel en geeft positieve aandacht om enthousiasme en nieuwsgierigheid te voeden. Ze leeft zich in en probeert de gevoelens van het kind te begrijpen. Het gaat bij dit alles eerder om uitdagen, ontdekken en belonen dan om verbieden en verboden. Ieder kind moet zich binnen onze kinderopvangorganisatie kunnen ontwikkelen tot een zelfstandig en sociaal jong mens, dat telkens weer enthousiast is over, en nieuwsgierig is naar de volgende stap in zijn/haar ontwikkeling en zo elke dag weer met plezier in het leven staat! Het voltallige team van Kinderopvang Hansje Pansje Kevertje spant zich elke dag weer volledig in om hier een wezenlijke bijdrage aan te leveren!

Voorbehoud handelen conform pedagogisch beleidsplan:

Beleidsinspanningsverplichting /geen resultaatverplichting

In de wet staat het volgende:

De houder beschikt over een pedagogisch beleidsplan. De houder van een kindercentrum draagt er zorg voor dat er in de dagopvang conform het pedagogisch beleidsplan wordt gehandeld.
(art 1.49 lid 1 en 2 en 1.50 lid 1 en 2 Wet kinderopvang; art 3 lid 1 Besluit kwaliteit kinderopvang)

De houder van een kindercentrum dient dus te beschikken over een pedagogisch beleidsplan. Dat wordt met dit document aangetoond. De houder dient ervoor zorg te dragen dat er in de dagopvang conform het pedagogisch beleidsplan wordt gehandeld.

In het pedagogisch beleid hebben wij het volgende bepaald: wij maken in het pedagogisch beleid een voorbehoud in het handelen. Namelijk wij bepalen dat het handelen geen resultaatverplichting is maar een inspanningsverplichting om zoveel als mogelijk conform het pedagogisch beleidsplan te handelen.

Dat doet de houder dus (het zoveel mogelijk zorgdragen): omdat er geen sluitende controle mogelijk is door de houder. Daarnaast is het praktisch nagenoeg onmogelijk dag dagelijks 100% conform het pedagogisch beleidsplan te handelen (lees: het exact volgen van alle regeltjes). Daarom gaan wij (houder en medewerkers) niet uit van een resultaatverplichting terzake, maar van een inspanningsverplichting; zijnde het zoveel mogelijk conform het pedagogisch beleidsplan handelen. Waarbij wij dus hierbij in het beleid vastleggen, geen garantie te kunnen geven dat wij altijd conform het pedagogisch beleidsplan zullen en kunnen handelen, maar wel een inspanning daartoe doen. Deze regel maakt dus onderdeel uit van het opgestelde pedagogisch beleidsplan. Het opgestelde pedagogisch beleidsplan gaat dus uit van het zoveel mogelijk naleven van het opgestelde beleid, maar geeft geen 100% garantie dat dit ook lukt en dit geldt voor het geheel opgestelde pedagogisch beleidsplan. Dit maakt het beleid menselijk, want zo wordt voorkomen dat telkens fouten door medewerkers, andere interpretaties, (andere) omstandigheden en oorzaken en een andere praktische omgang het beleid in de weg staan. Wij bouwen dus een marge in die wij accepteren als redelijk en betrouwbaar gezien de navolging van het beleid, waarbij dit onze pedagogische visie niet in de weg staat. Het doel blijft daarbij het streven: zoveel mogelijk werken conform het opgestelde pedagogisch beleidsplan, met de focus op 100%.

Deze beleidskeuze geeft dus een bepaalde mate van handelingsvrijheid voor de medewerkers, maar geeft wel aan dat iedere keer moet worden gekeken naar het pedagogisch beleid. Maar tegelijkertijd sluit dit fouten niet uit, want vergissen is menselijk.

Een medewerker mag dus fouten maken en zich vergissen, dat doet niets af aan de intentie van het opgestelde beleid en het zoveel mogelijk waarborgen van de veiligheid en gezondheid van de op te vangen kinderen. Als de inspanning maar zoveel als mogelijk is gericht op het conform het pedagogisch beleidsplan handelen.

Niet de regel regeert maar de praktijk op basis van inschatting, kennis en ervaring. Dat er beleid is opgesteld dat is een wettelijk vereiste, maar het beleid dient in de praktijk flexibel te kunnen worden gevolgd, waarbij het doel: de inspanning om zoveel als mogelijk te handelen conform het pedagogisch beleidsplan, eerste prioriteit is (dat is de praktijk) en niet de strikte letter van een geschreven regel, want zoveel als mogelijk handelen conform het pedagogisch beleidsplan kan op velerlei manieren, ook als hier omtrent het handelen niets is opgeschreven. Als de medewerker maar kan uitleggen waarom er niet conform is gehandeld. Hierbij worden alle oorzaken als relevant aangemerkt. Wij gaan uit van de goede trouw en goede intentie van de medewerkers terzake.

De oorzaak van deze beleidskeuze in het pedagogisch beleidsplan is ingegeven door de rigide houding van de wetgever, maar nog veel meer door de rigide houding van de toezichthouder en gemeente waarbij het handhavingsbeleid boven alles lijkt te zijn verheven en een werkwijze door de houder naar de geest van de wet niet wordt erkend, maar telkens wordt gesanctioneerd, waarbij de menselijke kant van het werk geen waardering krijgt. Daar zijn wij helemaal klaar mee. Wij doen ons best om verantwoorde kinderopvang te waarborgen, ieder dag weer en doen dit zoveel als mogelijk conform het pedagogisch beleidsplan.

Daar moet door de toezichthouders naar gekeken worden en niet het controleren of er precies volgens een bepaald regeltje wordt gehandeld, want het is mensenwerk; vandaar dit voorbehoud.

Heeft u naar aanleiding van het lezen van dit pedagogisch beleidsplan vragen en/of opmerkingen?

Laat het ons alstublieft weten; ons team staat graag voor u klaar!